

ΕΣΤΙΑ

Παύλος
Π.
Στ.
ΤΟΜΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ

1878

[ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ—ΙΟΥΝΙΟΣ]

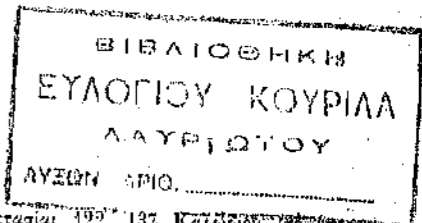
ΤΙΜΑΤΑΙ ΦΡ. 6.—ΔΕΔΕΜ. ΦΡ. 8.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΑ
ΛΑΥΡΕΙΟΥ
ΑΥΣΩΝ ΑΡΙΘ.

ΑΘΗΝΗΣ

Γραφείον της 'Εστίας, 'Οδός Σαβίου, 6

1878

*Ανατολή, Εκπαίδευσις.

Βιβλία (τι όφελος τα) και αι μελέται 415. Βιβλιοθήκη εν Αμερική 144. Γυναίκες φοιτήσαι εν τοις πανεπιστημίσι της Ελλάδος 253. Έθνικόν Πανεπιστήμιον (συγκριτικαί δωρεαί προς τό) 190. Σφαίρας (χαρτης της γήινου) 206. Σχολεία (δαπάνη διά τα) εν Αμερική 400.

*Αρχαιολογικά.

Αρχαιολογικάί έργασιαί εν Ελλάδι κατά τό 1877, 246. Μνημεία και Σπήλα τάφωιν (περι της εποχής και της καταγωγής των εν) 322. Όλυμπιον 387. Πύργου (περι του επί του Προπολίτιου εν τη Ακροπόλει Αθηνών καταδαφισθέντος) 175.

Βιογραφίαι.

Βερνάρδος (Κλαύδιος) 219. Διουδοτερίν 94. Ζωσιμάδα (οί) 353. Ιουλιανός ο Πασαδάτης 56, 67. Κολόμβος (Χριστοφόρος) 277, 289, 305. Κρυλιός (Ιβάν Ανδρέγιεβιτς) 350. Μακόβλιου 133. Ναύαρχοι (οί τρεις) της εν Πύλω ναυμαχίας 1. Σαϊνός (Gartenlaube) (ο διουδοτής της) 366.

Γεωργικά, βιομηχανικά, έμπορικά, επιμύθια έργα.

Αμφοτερογών (εφεύρεσις σκοπούσα την πρόληψιν συγκρούσεως των) 490. Ασθέτου (περι της) ή τιτάνου 346, 363, 379. Ατμομηχανής (αίτια) μεγάλου πολεμικού πλοίου 400. Ατμού (θερμανσις δι) οικιών, θεάτρων και εργοστασίων 304. Γαϊοκτήμων (ο άγγλος) 33, 49. Γέφυρα (μεγάλη) εν Σκωτία 144. Γουταπέκας (ιδίως οικιών εν) 400. Ζώνην (καταστροφή) επιπλαθών εν Ινδία 270, (απαγή) εν κρασιολαίσις, διά δυναμιτιδός 399. Θερμάνσεως (πειράματα) ολοκληρώου πύλων δι' ατμού 304. Ιπποποτάμου (περι του κρέατος του) 400. Μουσείον ταχυδρομικών εν Βερολίνω 206. Νοσοκομεία (τά) του Λονδίνου 32. Οικοδομημάτων (περι) προς διατήρησιν της καθαριότητος παρά ταίς πλατείαις και τοις δημοσίαις τόποις των μεγάλων πόλεων 266. Ορνίθων (περι των) εν Γαλλία 399. Πύθλους (πώς συλλαμβάνουσι οι Ινδοί τοις) 80. Πνευματωδών ποτών (κατανάλωσις) εν Λονδίνω 400. Πτηνά (χαρίς διά τα μικρά) 234. Ράβδοι (αι σιδερά) των σιδηροδρόμων 383. Σιδηροδρόμου (αγέδιον) προς τό κέντρον της Αφρικής 304. Σιδηρού (περι) 410. Σόριγς μεταξύ Ισπανίας και Αφρικής 127. Τίτρωιν (καταστροφή) εν Ινδία 255. Τοπογραφικά στοιχεία εκ στομωμένης θάλου 15. Υπόγειος σύριγς μεταξύ Ισπανίας και Αφρικής 127. Φάκελλοι επιστολών ασφαλιστικοί 48. Φεταράς (άποξηρανσις της λίμνης) εν Αλγερία 127.

Γεωγραφία και περιηγήσεις.

Αεροστάτου (τό ταξείδιον του) «Αυρηλίας» 107. Ανακάλυψις πόλεως εν τη λίμνη της Γενεύης 126. Βιέννη (ή κυριακή εν) 194. Κανάκι (οί) 208. Λιθιγιστωί (παρα τό) 405. Ξενοδογεία εν Νέη Υόρκη 208. Παλάτιον (τό) του αυτοκράτορος της Γερμανίας 284. Στάλιου (έκδρομή) εν Αφρική 189. Φεδιαί (αι νήσοι) 80.

*Επίδημονικά.

Αναστήματος (περι του) των ανθρώπων 230. Επίδρασις των τόπων επί των ανθρώπων 80. Ερωθροτόφλων (περι) 12. Ζώων (ή νόσις των) 264. Θερμοκρασίας της θαλάσσης (καταμέτρησις) κατά τό Πράσινον άκρωτήριον 208. Τυ-

δάματα και όπτασιαι 122, 137. Καλόβων (38^{ος} άστρονομικός) 75. Λέξις (οία επιστημονική) 416. Μαγειρική (ιστορία της αναπτύξεως της) 145, 164. Οστροείδα (τά) 223. Σελήνη (παγετώδης) 294. Τηλεφωνίον (περι του) 181, 202, 216. Υγρόν ή έλληνικόν πύρ 12. Φύλλανα (ζώσα) εις δεξαμενήν 207. Φεβρουαρίου (ή 28 και 29) 88.

*Ποι και έθιμα.

Αμερική (υποθέσις εν) 298. Βαλμά (δημιώδης περι) Βούλλος 142. Γυναίκες (αι) εν Τουρκία 312. Δακτύλιος (οί) 317. Έθιμον (αρχαίον) εν τώ Αγγλικώ κοινοβούλιω 32. Γκακτισμός άφρικανής βασιλείσσης 268. Καλόβων (αι) 13, (αι) άποκρίοι και τα Κόλλουμα παρά τοις Βυζαντινοίς 273. Κίτφ, far niente 263. Κερμάτιον (τό) 255. Μόσχα (ή μεγάλη έθνομίς εν) 251. Φωτός (περι του άναπτόμενου κατά την έορτήν της Αναστάσεως) 255.

Καλλιτεχνία.

Θαυτρικής σκηνης (περι της) των Βυζαντινών 177. Ρυθμοί (οί τρεις κύριοι της αρχαίας τέχνης) 39.

Κοινωνιακά, πολιτειακά, στατιστικά.

Αποδησίαις (ήμερήσιαι) και γενήσις 176. Αποδησίτων (αριθμός) από καταβολής κέρμου 255. Αρθροί 383. Γάμον (άναλογία) εν Εύρώπη 15, 400. Δημοσίον χρέος των Ηνωμένων πολιτειών της Αμερικής 207. Έκδρομή προς άνεύρεσιν απολασθέντων θησαυρών 207. Επιστολαί διαδεδωθεσάσαι δια των άγγλικών ταχυδρομείων εν έτει 1876, 95. Επιστολών (ανάλογα) εν έκάστο κατοίκω εν Ιδούστη 336. Ζακχάρωσις (κατανάλωσις) εν Εύρώπη 239. Θέατρα εν Εύρώπη 15. Ικανοποιήσεως (περι) 361. Ιταλία (ή) και τό Πεδεμόντιον 98. Καυριακής μεσοχής απομνημονεύματα 369. Λονδίνου (πληθυσμός) 204. Μορμόνων (θάνατος του αρχηγού των) 207. Ναυτικόν (έμπορικόν) της Ιταλίας 206. Ναυτικόν (πρωτολογισμός) διαφόρων κρατών 208. Πάτσι 144. Παισιών (πληθυσμός) 204. Πεινή (περι της) εν Ινδία 64. Πολιτισμένος κόσμος (τι έξοδαί ο) εις πυρίτιθα διά χειρτισμούς, τιμάς βασιλικάς και άνταλλαγας φιλοφρόνων κατάγων και κρότων 180. Πρόληψιν (περι δημοτικόν) 211, 229. Πτωγεία και πλούτος, λιτότης και πολυτέλεια 129. Ρουσσώ (έκατονταετηρίς του Ιωάννου Ιακώβου) 384. Σημαίς (περι της ελληνικής) 402. Σιδηροδρομικά συστημάτα 207. Τάξαις (περι της πεφωτισμένης) του 18ου αι. 161. Ταχυδρομικά μουσεια εν Βερολίνω 206. Τυφλοί εν Φιλανδία 127. Τυφλών (εκαταίδευσις των) 287. Υπάλληλος (ο δημόσιος) 332. Υψηρών (διαγωνισμός) 208. Χαρτοποιεία εν Γαλλία 222.

Πανομοιότυπα γραφής.

Άλλη πασσά 241. Ανδρούτσου (Οδυσσεύς) 81. Αρχιεπισκόπου Π. Πατρών Γερμανού 1. Βηλαρά (Ιωάννου) 337. Γεωργίου (βασιλέως) 257. Γκίλφορν (κοιτης) 369. Ζαήμη (Ανδρέου) 193. Ζωσιμά (Νικολάου) 353. Ιουσοφ αράπη 241. Καίρου (Θεοφίλου) 225. Καραϊσάκη (Γεωργίου) 17. Κοραή (Αδαμαντίου) 49. Κουτουραϊτίου (Γεωργίου) 113. Κωλέττου (Ιωάννου) 65. Λόγγου (Ανδρέου) 209. Μαυροκρηδάτου (Αλεξάνδρου) 385. Μισούλη (Ανδρέου) 145. Μουκτάρ πασσά 241. Μπότσαρη (Μάρκου) 280. Οικονόμου (Μάνου) 97. Όλγας (βασιλέσσης) 257. Πάνουριζ 401. Παπαφλέσσα (Αρχιμανδριτόν Δικαίου) 305. Πετρόμπεη (Μαυρομηλάη) 33. Ρίζου (Ιακώβου) 177. Τρι-

οπίη (Σπυρίδωνος) 129. Φαρμακίδου (Θεοκλήτου) 161. Χρηστοπούλου (Αθανασίου) 321.

Πρακτικά γνώσεις.

Ζωα εκλαμβανόμενα ως βλαβερὰ 256. Θερμομέτρου (περί της τροπής βαθμῶν τοῦ) κατὰ Κέλσιον εἰς βαθμούς κατὰ Ρεομβρόν 240. Κωδωνοκρούσις (περὶ τοῦ κινδύνου τῆς) ἐν ὄρῳ καταιγίδος 384. Μετρολαίου (πρακτικὴ δοκιμασία τοῦ) 272. Σπύγγων (καθαρισμὸς τῶν) 48.

Υγιεινὴ.

Δημιῶδες υγιεινὴ 48. Βυβάλλονται (αἱ) ὑπὸ υγιεινῆν ἔποψιν 127. Καπνοῦ (πέρισμα περὶ τῆς βλάβης τοῦ) 128. Καύσιμος (μέσα προφυλακτικὰ κατὰ τοῦ) 367. Κόμι (τό) τῶν φακέλων 15. Λουτρον (τὸ τουρκικόν) 398. Ὄδονταλγίας (ἀντιφάρμακον κατὰ τῆς) 160. Ὑποδημάτων τοῦ αὐροῦ (δελείρια ἀποτελέσματα ἐκ τῆς χρήσεως τῶν γυναικείων) 96. Φιτῆς (περὶ τῆς ἐπιρροῆς τοῦ) ἐπὶ τῆς υγείας τοῦ ἀνδρῶπου 230, 256, 271, 288. Χαρτίου (δηλητηριώδεις οὐσίαι ἐν τούτῳ) τῶν ταίχων τῶν δοματίων 48.

Φιλολογία, ἠθολογία, φιλοσοφία.

Ἀλλοθεῖα 15, 32, 47, 63, 86, 95, 112, 127, 143, 160, 176, 192, 206, 224, 239, 253, 260, 288, 302, 320, 336, 352, 367, 383, 399, 416. Ἀδελφός (ὁ ἐξ ὁδοῦ) 300. Ἀθεῖα (ἡ) 112. Ἀκαθίστου (ἡ τοῦ) ὕμνου ἀκολουθία 248. Ἀλῆ πασαξ (χαρακτηρισμὸς) 244. Ἀνδρούτσου (μία ἐπιστολὴ τοῦ Ὀδυσσεύς) 81. Ἀνεξίθρησκειας (ἄρατος παράγγελμα) 288. Ἀπομνημονεύματα ἱκανοῦ ἀνδρῶπου 31. Ἀριθμὸς (ὁ) 48 καὶ ὁ βασιλεὺς Γεωργίος 191. Ἀρματιλοῖ (τρεις γενναῖοι) 382. Ἀρόματα (τὰ) παρὰ τοῖς Ὀθωμανοῖς 127. Βασιλίσσα (ἡ) Ἐλένη ἐν Ἱερουσαλὴμ 334. Βηλαρὰ Ἰωάννου (μία ἐπιστολὴ) 337. (χαρακτηρισμὸς) 338. Βίου (ἐν ἀνέκδοτον τοῦ) 32. Βύρων (ὁ λόρδος) ἐν Ἑλλάδι 25. Γερουσίας Πελοποννήσου (ἐν ἔγγραφον τῆς) 273. Γεῦμα πεντακοσιφάρμακον 252. Δικαιοσύνης (περὶ) 89. Δημιῶδη παραμύθια : Ὁ Νέοκτις τῆς Γασπαρῆς 109. Ἑλληνας ἐσπάρκοντες τὸ Πάσα ἐν Παρισίῳ ἐν ἔτει 1819, 249. Ἑλληνικὰ φράσατα σωζόμενα ἐν τῇ κἀτῶ Ἰταλίᾳ 224. Ἐπιτόμιον Καλῖφου Ἀδουραχμάν 204. Ἐργασία (ἡ) 413. Ἐχθροὶ 302. Ζαΐμη Ἀνδρέου (μία ἐπιστολὴ τοῦ) 193. Ζανίν Ἰουλίου (μία ἐπιστολὴ τοῦ) 334. Θάφρους (περὶ τοῦ) 97. Καίρου Θεοφίλου (μία ἐπιστολὴ τοῦ) 225. Καρατσάχη Γεωργίου (θάνατος) 262. (μία ἐπιστολὴ τοῦ) 17. Καταδίκου (ἐπιστολὴ) 63. Καμπάτιον (τό) 255. Κλέπται μεγάλου ὀνόματος 301. Κόκοι κοινῶ νῶς 416. Κουντοφρίας (Λουδοβίκος) 383. Κοραὴ Ἀδαμαντίου (μία ἐπιστολὴ τοῦ) 49. Κωλέττου (χαρακτηρισμὸς τοῦ Ἰωάννου) 85. Λούτου Ἀνδρέου (χαρακτηρισμὸς) 209. Μαυροκορδάτου Ἀλεξάνδρου (χαρακτηρισμὸς) 385. Μνημονικῶ (ἰσχύς) 335. Μολιέρος (ὁ) 64. Μπότσαρη Μάρκου (χαρακτηρισμὸς) 302. Μυθιστορικὴ φιλολογία ἐν Γαλλίᾳ 64. Οἰκονομῶ-α 47. Παθημάτων (ἐκ) μαθήματα 191. Παναγίας (ἐπίκλησις πρὸς τὴν) 250. Παράφρονος (προσφατικόν) 268. Ποιμῆναι (ὁ διδάσκαλος τοῦ) 319. Ρεῖου Ἰωάννου (μία ἐπιστολὴ τοῦ) 177. Ροιμῶς (χαρακτηρισμὸς τοῦ) 303. Σαδάν (ἡ μάχη τοῦ) 225. Σκύλλαι (αἱ) τῆς Κωνσταντινουπόλεως 62. Σούτου (μία ἐπιστολὴ τοῦ Ἀλεξάνδρου) 14. Σπαρατιατικὸν σύστημα 302. Φαρμακίδου (μία ἐπιστολὴ τοῦ Θεοκλήτου) 161. Χρηστοπούλου (μία ἐπιστολὴ τοῦ Ἀθανασίου) 321. Χρόνος (αἱ) δηλοποιήσεις τῆς ἀγγλικῆς ἐφημερίδος ὁ) 28. Χρόνου (ἀπόκλιμα) 416. Χαλμηρέντης (πῶς διηγήθη ὁ) τὴν ὑπόθεσιν τῆς Νύμφας. Ἡ εἶδος παριστανόμενῃ ἐν τῷ θεάτρῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως 366.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ἀγαλιμάτων (τίς ἡ διαφορὰ μεταξὺ τῶν) καὶ τῶν μεγάλων ὑποκειμένων ἐνὸς τῆπου 352. Ἀρμενιόπουλος (ὁ), ὁ ἄρθος λόγος καὶ ἡ ἐπιείκεια 143. Ἀστρικῶν ἡγεμόνων (ἀρεταί) 317. Ἀφροσύσιος (παράδειγμα φιλοπάτριδος) 159. Βιτωρός Ἐμμανουὴλ (ἀνέκδοτα) 79, 127. Βολταίρος καὶ Λατούρ 271. Βούλαρη (ἐν ἀνέκδοτον τοῦ Γεωργίου) 63. Γελοιογραφία (ἐμφυῆς) 48. Δούβλεϋ (ἐν ἀνέκδοτον τοῦ λόρδου) 16. Ἐπεισόδιον (ἐν) τῆς ἐν Τροιζήνι Ἑθνικῆς συνελούσεως 128. Ἐργοστασιάρχου (πονηρία) 48. Θιέρς (ἐν ἀνέκδοτον τοῦ) 16. Κάροβερ (ἐν ἀνέκδοτον τοῦ) 400. Κλέπτης (ἐμφυῆς) 16. Κόλακα (μάθημα πρὸς) 384. Κονδί (ἐν ἀνέκδοτον τοῦ στρατάρχου) 93. Κομικαὶ παρανοήσεις 235. Λόγιον (ἐμφυῆς) Ἰσπανοῦ μεγιστάνος 384. Λογοπαίγιον (ἐν) 352. Μακμαῖν (ἐν ἀνέκδοτον τῆς κυρίας) 80. Νούτου (ἐν ἀνέκδοτον τοῦ Ἀλεξίου) 255. Ὀθωμανοῖ (τί ἐννοοῦσαν αἱ) ὕψος λόγου καὶ μεγαληγορίαν 208. Πέρδις (τί δύναται νὰ κοστίσῃ μία) 16. Περσικὸν ἀπόφθεγμα 160. Πουκεβίλλ (ἐν ἀνέκδοτον τοῦ) 268. Ράπτης (ἐμφυῆς) 16. Ρεῖου (ἐν ἀνέκδοτον τοῦ Ἰακώβου) 15. Σοφὸν κοράσιον 400. Τελέσιλλα (ἡ) 384. Τηλεγράφημα (ἐμφυῆς) 48. Τομπάζη (ἐν ἀνέκδοτον τοῦ Μανουὴλ) 122. Φλομαῖου ἀξιοσημείωτος 320. Φρειδερίκου τοῦ μεγάλου (ἀνέκδοτα τοῦ) 205. Φυκίανος (ἐν ἀνέκδοτον τοῦ) 15.

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Ἀπληγος (ἡ) 102. Βιολίον (ἐν) 151, 169, 185. Δεσποινίς (ἡ) Μεντακίη 118. Διπλὴ τραγωδία ἐν Κόδεντ Γάρδεν 320. Εὐχριστέντε (τὰ) βιβλία τοῦ Νικήτα 82. Εὐμαρμίνης παίγινα 339, 356. Κόκκινον (τὸ) παλάτιον ἢ Ματαῖο Φαλκόνος 392. Μοναστήριον (τὸ) τοῦ Μοδούσσιν 257. Πρωτόν (τὸ) πῶνερρον τοῦ σὺζυγικοῦ βίου 232. Τηλεγράφημα (τὸ πρῶτον) 46. Ψυχαὶ (αἱ) τρεῖς) 17.

ΜΥΘΟΙ

Μέθοι (δύο) τοῦ Νασρ-εὐ-διν-Χότζα 336.

ΠΟΙΗΣΙΣ

Βοραῖς (ὁ) ποῦ τ' ἀνάκεια παρῶνε 15 Βυζαντινο-τουρκικὴ ἀνθολογία 47. Γιατρικὴ παρηγορία 333. Γύρτσας (τὸ φῶμα τῆς) 254. Δημοτικὴ ἀνθολογία : Σαντιεῖα (ἡ). 63. Διάκος, Παιουριῆς, Δουδουνοῖτης 401. Ἑκκλησία (ἡ μικρὰ) 192. Ἑλλὰς (ἡ νέα) 192. Κοιμώμενον (ἐπιγράμμα εἰς βαρέως) 329. Κοιτογιάννου (στῆλοι ἐπὶ τῆς σπάθης τοῦ γέροντος) 151. Λίμνη (ἡ) 30. Μιαῦλη (τῶ) 145. Παιδίον (τὸ ἀσθενές) 270. Σαλήνην (εἰς τὴν) 192. Σονταγῆ (χρωματικὴ) 271. Ὑψηλόν (τὸ) καὶ τὸ γελοῖον 160.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Ἄμην (πῶθεν παράγεται ἡ λέξις) 250. Βλάγων (καταγωγή, γλῶσσα καὶ ὄνομα τῶν) 159. Ἰβάνου (αἱ) γέραναι 78. Ἰσλαμ, Μωσλεμάν 128. Καπνικαρέα (διὰ τὴν ἄκκλησιαν τῆς Καπνικαρέας ὀνομάζεται) 14. Κολοκοτρώνηδες (πῶθεν ὀνομάσθη εἶδος τι μαγαζιῶν τοῦ λαοῦ) 63. Πόλικα ν : (τίς ἐπέφερε τὴν) 320. Ρουαρέτιον (πῶθεν παράγεται ἡ λέξις) 174.

Εἰκόνες.

Σφραγίς τῆς Πελοποννησιακῆς Γερουσίας 273. Συναγράφημα τῆς σφαιρας τῆς φουμισίας τῶν Μάρκων Μπότσαρη 289.

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΒΙΒΛΙΟΦΗΚΗ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΛΑ
ΑΥΤΟΓΡΑΦΟΥ

Τόμος Πέμπτος. Συνδρομή (ετησίαι) Ἐν Ἑλλάδι γρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ γρ. 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου τούτου ἔτους καὶ εἶναι ἑξαμηνιαῖαι. — Γραφεῖον τῆς Διοικήσεως: Ὁδὸς Σουλίου, 6. 1 Ἰανουαρίου 1878

ΠΑΝΟΜΟΙΟΥΤΥΠΟΝ ΤΗΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ
ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ Π. ΠΑΤΡΩΝ ΓΕΡΜΑΝΟΥ

Ἡ ἀνωτέρω ὑπογραφή ἐλήφθη ἐκ τῆς αὐτογράφου ἐπιστολῆς τοῦ ἀειμνήστου ἱερέως, τῆς δημοσιευθείσης ἐν τῷ ἀρ. 104 τῆς «Ἑστίας» Σ. τ. Δ.

Οἱ τρεῖς ναύαρχοι ΤΗΣ ἘΝ ΠΥΛΩ ΝΑΥΜΑΧΙΑΣ

Εἰς τὴν πανήγυριν τῆς πεντηκονταετηρίδος τῆς ἐν Πύλῳ ναυμαχίας, ἐξεδόθησαν ἐν Πετραυπόλει βωσιστὶ πρὸς ὀλίγου δύο βιβλία, τὸ ἐν ἐπιγραφόμενον Ἔτος τῆς ἐν Ναυαρίῳ ἐκστρατείας ὑφ' ἑνὸς ναύτου ἀξιωματικοῦ Ρικκατσέφ, αὐτόπτεο τοῦ μεγάλου θαλασσινοῦ ἀνδραγαθίματος τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἡμετέρων στόλων, τὸ δὲ ἄλλο ἀπλῶς ἐπιγραφόμενον Ναυαρίνον, συντεθέν ὑπὸ τοῦ γνωστοῦ στρατιωτικοῦ συγγραφέως Μπογδάνοβιτς. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον εἶδος εἶστιν ἀπομνημονευμάτων, ἅλιν δὲ περιεργον, καθότι ὁ συγγραφεὺς αὐτὸ οὐ μόνον αὐτόπτης ἦν, ἀλλὰ καὶ μέλος ἐνεργῶν, καίτοι ἀσήμαντων, τῶν ἡρώων τῆς ἀξιωματικοῦ ἐκείνης ἡμέρας, ὑπηρετῶν ὡς ἀξιωματικῆς ὑπὸ τὴν ῥῶσσον ναύαρχον Ἐἶδεν. Τῆ δὲ δεύτερῳ ἐκθεσίς ἐστι περιληπτικὴ τοῦ ἀξιοθαυμάστου τούτου τῆς διπλωματικῆς κατορθώματος, βασίζομένη ἐπὶ αὐθεντικῶν ἐγγράφων, ἰδίως δὲ ἐπὶ τῶν ἐπιστολῶν τοῦ ἁγγλοῦ ναύαρχου Κοδριγκτῶνος. Ἐκ τῶν ἄλλων τούτων πονημάτων ἐραυνομένη τινὰ ἡ ἐφημερίς τῆς Πετρούπολεως Ὁ Νέος Καίρως (ἀρ. 589), οὕτω πως παριστάνει τὰ χαρακτηριστικὰ τῶν τριῶν ἀνωτέρων τοῦ μεγάλου δράματος αὐτουργῶν.

Α'. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἐν τῇ Μεσογείῳ βωσικῆς ναυτικῆς μοιραρχίας, κόμης Λογγίνος Πέτρον Ἐἶδεν, τὸ γένος ἦν Ὀλλανδός. Ἐγενήθη (κατὰ τὸν Μπογδάνοβιτς) ἐν Ἄγγλῳ τὴν 25 Αὐγούστου 1772, ἔτους. Ἐνδεκαετῆς ἔτι ὄν, περιέπλευσε τὸν Ὀκεανὸν ὑπὸ τὸν γνωστὸν ναύαρχον Κιργαπέρεν. Ἡ νεότης τοῦ μέλλοντος ἡρώως ὑπῆρξεν ὀλίγον τι θουελλώδης. Ἐπιστρέψας ἐκ τοῦ μακροχρονίου πλοῦ, ἀξιωματικὸς ἤδη ὄν,

ὁ Ἐἶδεν εὗρεν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ μεγάλας μεταβολάς. Ὁ τότε κρατῶν τοῦς οἰκίας τῆς Κυβερνήσεως, προβλέπων τὴν ἀφαικτον εἰσβολὴν εἰς τὸ κράτος τῶν Γάλλων, ἠναγκάσθη μεθ' ὅλης τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν ἀλλοδαπήν. Ὁ κόμης Ἐἶδεν μετὰ τοῦ ναύαρχου Βαίλαντ μετεκόμισε κρυφίως τοῦς πρίγκιπας τοῦ Ὁρῶν ἐπὶ 19 ἄλιευτικῶν λέμβων εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Ἐπανελθὼν δὲ κατὰ τὸ 1795 ἔτος οἰκάς δ' Ἐἶδεν ἐπαρτήθη καὶ ἐφυλακίσθη, διανύσας τρεῖς μῆνας ἐν τῇ φυλακῇ. Ἐπειτα, μεταμφισθεὶς εἰς χωρικὸν πρὸς διαφυγὴν τῶν καταδικαζόντων αὐτὸν φιλοπατρίδων, ἀπεχειρέτησε τὴν πατριὸν χώραν, καὶ φθάσας εἰς Πετρούπολιν, εἰσῆλθεν εἰς ὑπηρεσίαν τῆς Μεγάλης Αἰκατερίνης, ὡς πλοίαρχος ἐν τῷ κωπηλατικῷ τῆς Μαύρης Θαλάσσης στόλω. Τὴν δὲ βωσικὴν ὑπηρεσίαν ἐδέχθη ἤδη ὁ Ἐἶδεν κατὰ τὸ 1810 ἔτος, ἅμα ἔμαθεν, ὅτι ἡ πατρίς αὐτοῦ προσητήθη εἰς τὴν Γαλλικὴν αὐτοκρατορίαν. Ἐν τῇ νῆξ αὐτοῦ πατρίδι ἐφιλιώθη ὁ κόμης μετὰ τοῦ Α. Ι. Μολιέρου, ναυτικοῦ καὶ τούτου ἑταίρου, ὅστις κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ναυμαχίας ἐχρημάτισε καὶ ὑπουργὸς τῶν ναυτικῶν. Τὸ περιστατικὸν τοῦτο πιθανῶς συντέλεσεν εἰς διορισμὸν τοῦ Ἐἶδεν ὡς στολάρχου τῆς ἐν Μεσογείῳ ναυτικῆς μοιραρχίας τῆς Ῥωσσίας. Ὁ Ρικκατσέφ χαρακτηρίζει τὸν ναύαρχον Ἐἶδεν ὡς ἀρχηγὸν ἐμπειρον, φημιζόμενον ἐπὶ τῷ φιλοδικαίῳ αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τῇ πρὸς τοῦς ὑποτεταγμένους αὐτῷ εὐπροσηγῶρι συμπεριφορῇ. Μόνον μετὰ τῶν διπλωματῶν δὲν ἐσυμφώνει ὁ εὐθύνεικος ναύαρχος. Τοῦλάχιστον οὕτω πῶς ἔγραψε πρὸς αὐτὸν ἐν τινι περιστάσει ὁ Ριμποπιέρος: «Ἐπηρετοῦμεν ἡμεῖς τὸν αὐτὸν Κυρίαρχον, ἐνεπιστεύθησαν ἡμῖν τὰ αὐτὰ συμφέροντα, ἐπομένως ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἀσθημάτων πρέπει νὰ ἐμπνεσώμεθα. Ἐντούτοις κατάντησεν ἀδύνατον νὰ συνεννοώμεθα.» Ἐπίσης καὶ ὁ Κατακάλως πρὸς τὸν ἴδιον ἔγραψεν: «Ἡ ἀνυπομονή, πολυλάκις δὲ καὶ ὁ θυμὸς, μεθ' οὗ ἡ Ἐἶδεν ἐσχόνη συνεχῶς ἀπορρίπτειτε καὶ τὰς ἐλαχίστας τῶν παρρησιῶν μου, ἀναγκάζουσιν Ἐἶδεν, νὰ με θεωρῆτε ὡς μᾶλλον ἐνοχλητικὸν ἢ ὠφέλιμον ὑπάλληλον.» Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἴσως ὁ κόμης Ἐἶδεν δὲν διέκειτο εὐνοϊκῶς καὶ πρὸς τὸν γάλλον ναύαρχον Δε-Ρινὸν, πρὸς τὸν ὁποῖον ἡ κα-

κὴ αὐτοῦ διαθέσεις ἐκορυφούτο ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε τῇ ἰδίᾳ ἡμέρᾳ τῆς ἐν Πύλῳ ναυμαχίας εἶπε πρὸς τινὰ δὲ Κοδριγκτῶν «Τὸ ζήτημα εἶνε, δύναμαι ἄρα ἐγὼ ν' ἀσφαλισθῶ περὶ τῆς φιλικῆς συμπτύξεως τῶν δύο τούτων προσώπων, ἐνῶ τοσαύτην ἔχουσιν ἀντιζηλίαν καὶ οἱ δύο, ὥστε, μοὶ φαίνεται, εἶσιν ἔτοιμοι καταπολεμῆσαι ἀλλήλους ἐξ ἴσου, ὡς καὶ τὰς ὀθωμανικὰς δυνάμεις.» Ἐνεκα τούτου ὁ Κοδριγκτῶν, διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον, ἐτοποθέτησε τὸν ἀγγλικὸν στόλον ἐν μέσῳ τοῦ τε γαλλικοῦ καὶ τοῦ ῥωσικοῦ... Μετὰ τὴν ἐν Πύλῳ ναυμαχίαν ὁ Ἔιδεν ἐξῆσεν 22 ἔτη. Ἐτελεύτησε δὲ ἐν Ῥέβελ τὴν 5 Ὀκτωβρίου 1850 ἔτους, στρατιωτικὸς διοικητὴς τοῦ πόπου χρηματίας, παρὰ πάντων ἀγαπώμενος καὶ θρηνούμενος. Οὐκ ὀλίγοι συμμαχηταὶ καὶ συμπολεμισταὶ αὐτοῦ, λείψανα τῆς ἐνδόξου ἐκείνης ἐποχῆς, συνώδευσαν τὸν νεκρὸν αὐτοῦ εἰς τὴν τελευταίαν κατοικίαν.

Β'. Ὁ εὐθύς καὶ τίμιος Κοδριγκτῶν, ὁ συμπαθητικώτατος καὶ ἐπιτηδειότατος τῶν συμμάχων ναυάρχων, ἦν ἐξ ἴσου κεκηρυγμένος ἐχθρὸς τῆς διπλωματίας. Ἀριδῆλως καταφαίνεται τοῦτο ἐκ τῶν ἐπιστολῶν αὐτοῦ. Οὕτω λ.χ. ἀφορμὴν λαβὼν τὴν ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας ἐρμήνευσεν (πρὸς ἀποκλειστικὸν ὄφελος τῶν Τούρκων) τῆς ἐν Λονδίῳ συνθήκης, ὁ ναύαρχος γράφει «Τοιοῦτον τυγχάνει πάντοτε τὸ ἀποτέλεσμα τῆς συζυγείας τῆς εὐθείας ὁδοῦ πρὸς τὰ βορβορώδη μονοπάτια. Ἐν τῇ πολιτικῇ, καθὼς καὶ ἐν τῇ περιπάτῳ, ἐπὶ περιστάσεων τοιούτων, οὐδεὶς μὴ περιμένῃ νὰ ἐπιστρέψῃ οὐκ αὐτὸς μὲν ὑποδημάτων ἀκκιλιδῶτων.» Εἶνε ἀληθές, ὅτι καὶ οἱ ἴδιοι διπλωμάται ἀπέκαμον ἐκ τῶν ἰδίων αὐτῶν δικαστῶν. Οὕτω λ.χ. ἔγραψεν ὁ ἄγγλος πρᾶκτωρ *Μ. πρόθεσι* τῷ Ἔιδεν «Ἄφῃ ὁ Κύριος, ἡ σύμπτωσις νὰ ἐξακολουθῇ βασιλεύουσα μεταξὺ τῶν ἡμετέρων αὐλῶν! Ἄλλ' ἐπειδὴ τὰ τοιοῦτου εἶδους πράγματα ἐξαρτῶνται ἐκ τῆς ἐπιβλαβούς ἐπιρροῆς τῶν Μεττερνίχων καὶ ὄλου τούτου τοῦ τῶν διπλωματῶν γεννήματος, παρηγοροῦμαι τοῦλάχιστον, ὅτι ἡ ἡμετέρα φίλις οὐδὲν θέλει ὑποστῆ ἐκ τῶν πολιτικῶν ἐρίδων τῶν αὐλῶν.» Καὶ ὁ Κατακάζης πρὸς τὸν ἴδιον ὠμολόγει «Ἰσως μοὶ εἶπητε, Κόμη, ὅτι ὀμιλῶ ὡς μυστικὸφρων. Ἀλλὰ πῶς νὰ μὴ προσδράμῃ τις εἰς τὸν Πλάστην, ὅταν τὰ πλάσματα αὐτοῦ οὐδὲν ἄλλο πράττουσιν, εἰμὴ νὰ ἐμπαίζωσι τὸ ἐν τῷ ἄλλο;» Βυκόλως συμπεραίνει τις ἐκ τούτων ὅποια αἰσθημάτων ἔτρεφεν ὁ εὐθύς τῇ καρδίᾳ θαλασσοπόρος. Τῇ παραμονῇ τῆς ἐν Πύλῳ μάχης ὁ Κοδριγκτῶν ἔγραψε πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ «Τὸ

1. Ἐκ τῶν μετασχόντων τῆς ἐν Πύλῳ ναυμαχίας Ἰσπανῶν ἔσων εἰσὶν 7 ναύαρχοι, 3 ἀντιστράτηγοι, 2 ὑποστράτηγοι, 1 πλοίαρχος ἀτάξως, 1 σύμβουλος τῆς ἐπιχειρήσεως, 1 συνταγματάρχης, 1 ἀντισυνταγματάρχης, 1 ταγματάρχης, 3 πλοίαρχοι. Περὶ δὲ τῶν ἄλλων ναυτῶν αἱ πληροφορίες ἐλλείπουσι.

ἡμέτερον γράμμα (τὸ τελεσίγραφον) πρὸς τὸν Ἰμπραῖμην μοὶ ἔφερον ὀπίσω ἀναποσφράγιστον. Ὁ ψεύστης διερμηνεύς αὐτοῦ λέγει, ὅτι οὐδεὶς γνωρίζει, ποῦ εὐρίσκειται ἐκεῖνος. Ἐγὼ ὁμῶς εἰμι πεπεισμένος ὅτι αὐτὸν θέλει εὐρεθῆ, ἔμα ἐπιτρέψῃ ἡμῖν ὁ ἄνεμος ν' ἀγκυροβολήσωμεν σκάφος πρὸς σκάφος μετ' αὐτοῦ.» Ἀξιοπεριέργον δὲ, ὅτι ὁ Ἰμπραῖμης οὗτος, συνομιλῶν ἄλλοτε μεθ' ἐνὸς Γάλλου πλοίαρχου διέστρεψε διὰ τοῦ μάλλον ἀσυστόλου τρόπου τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἐσυκοφάντει, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ῥικατσῆφ, ἀναιδῶς τὴν διαγωγὴν τοῦ Κοδριγκτῶνος «Οἱ σύμμαχοι στόλοι, ἔλεγεν ὁ Ἰμπραῖμης, ἀπαιτοῦντες παρ' ἐμοῦ τὴν φύλαξιν τῶν λόγων μου, οὐδ' οὐδέποτε εἶπον, εἰσῆλθον εἰς τὸν κόλπον τῆ 8 Ὀκτωβρίου μετὰ ὑπερτέρων δυνάμεων, καὶ μεστὸν αἵματος ἐποίησαν αὐτόν. Μένει λοιπὸν νὰ λυθῇ, ποῖός ἐστιν ὁ ἔνοχος; ὁ ἐναντίον τοῦ θελήματος τοῦ Κυριάρχου εἰσχωρῶν εἰς τὸν λιμένα καὶ κατακρατῶν τὰ πλοῖα, ἢ ὁ ἐξ ἀνάγκης ὑπερασπίσεως ἐναντιούμενος εἰς αὐτόν; Δὲν λυποῦμαι τὰ πλοῖα, ἐπὶ τούτῳ κατασκευασμένα, ὅπως ἢ καθῶσιν ἢ πνιγῶσιν, ἀλλὰ λυποῦμαι τοὺς 8,000 ἀνδρείους μου μαχητὰς ἀπωλεσθέντας ἐν τῷ κόλπῳ. Τὸ αἷμα αὐτῶν εὐθὺς εἰς τὸν οὐρανόν. Ὁ Κοδριγκτῶν ἐν τινι συναντήσῃ μοὶ ἐπρότεινε σημαντικὰς ποσότητας χρημάτων καὶ τὴν προστασίαν τῆς Ἀγγλίας, ἐὰν συναινέσω ν' ἀποσπασθῶ τῆς Πύλης. Ἀνταμώσας δὲ ἔπειτα τὸν Ταχῆρ-πασᾶν, εἶπεν ὁ ἴδιος πρὸς αὐτόν, ὅτι ἐγὼ δῆθεν ἐβουλεύθην τὴν ἀποστασίαν, καὶ ἐζήτησα τὴν προστασίαν αὐτοῦ. Τί πρέπει νὰ εἶπῃ τις περὶ τοιαύτης δυσπροσωπείας ἐνὸς εὐρωπαϊκοῦ στρατηγῆ, ὅστις ἐζήτησε προσέτι καὶ γυναῖκα ἐκ τοῦ χαρεμίου μου;...» Ὅσον γελοῖα καὶ ἀνόητοι καὶ ἂν ἦσαν παρόμοια ἐγκλήσεις, εὐρον ὅμως τὴν ἡχὴν αὐτῶν, ὅπου δεῖ. Μόλις παρήλθεν ἡ πρώτη ἐντύπωσις τοῦ ἐκ τῆς νίκης ἐνθουσιασμοῦ ἐν Ἀγγλίᾳ, καὶ ὁ συνήθης φιλοτουρκισμὸς ἤρξατο ὑπερισχύων καὶ πάλιν. Τὸ ἀσθενὲς ὑπουργεῖον τοῦ Γουδερίκου ἐξέφρασε τὴν «μεγάλην ἐκπληξιν» αὐτοῦ ἐπὶ τῷ γεγονότι, καὶ περιωρίσθη εἰς δῆλωσιν πρὸς τὸν Κοδριγκτῶνα, ὅτι «πᾶν τοῦτο ἀπαρέσκει τοῖς Ὑπουργοῖς τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος», καὶ ὅτι ὁ ἥρωες «ὀλίγον τι ἐβίασθη...» Τὸ δὲ νέον συντηρητικὸν Ὑπουργεῖον προήλθε καὶ εἰς παῦσιν τοῦ ναυάρχου ἐκ τῆς ἀρχηγίας τοῦ στόλου. Λίαν περιέργως ὑπῆρξεν ἡ ταύτη ἐπακολουθήσασα συνάντησις τοῦ ἀδικηθέντος ναυάρχου μετὰ τοῦ Οὐελλιγκτῶνος. Ὁ τελευταῖος ἤρξατο διαβεβαίων τὸν Κοδριγκτῶνα, ὅτι δι' αὐτόν δὲν ὑπάρχει ἄλλος ἄνθρωπος τῆς θαλάσσης, τὰς ἐκδουλεύσεις τοῦ στόλου καὶ τὴν διαγωγὴν τοσοῦτον ἐκτιμᾷ αὐτός, ὡς ὁ Κοδριγκτῶν.

— Λοιπὸν, ἐκλαμπρότατε, μοὶ διδότε τὴν ἄδειαν νὰ ἐρωτήσω, τίς ἐστιν ὁ λόγος τῆς παύσεώς μου;

— Νομίζω, ὅτι διεφρονεῖτε πρὸς ἐμὰ καὶ πρὸς τοὺς συντρόφους μου ἐπὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐρμηνεύσεως τῶν ἡμετέρων ὀδηγῶν. Εἶδον λοιπὸν, ὅτι τὸ πρᾶγμα δὲν φαίνεται καλῶς.

— Ἐρμήνευον τὰς δοθείσας μοι ὀδηγίας κατὰ τὴν πασιφανῆ αὐτῶν ἐννοιαν, συμφώνως πρὸς τὴν γνώμην καὶ τῶν συντρόφων μου Ἀδαμ, Πονσουμαῆ, τὸ ὀρθόφρον καὶ τὸ δικαιοδικὸν τῶν ὀπλοίων γνωρίζετε κάλλιστα, καὶ ὅπως ἐνδοῖ αὐτὰς καὶ ὁ κόμης Γιλιεμίνος, μόνος πρεσβευτῆς, εἰς τὴν ἰδυνάμευα ν' ἀποτεινόμεθα εἰς τὸν τόπον, ζητοῦντες διασαφῆσαι. Ἐὰν ἡ Ὑμ. Ἐκλαμπρότατος ἢ μία τῶν συμμάχων Κυβερνήσεων μοὶ διέταττε ἄλλως πως νὰ ἐξηγῶ τὰς δοθείσας μοι ὀδηγίας, πάντως δὲν θὰ ἐθάρδονα νὰ παραδεχθῶ τὴν διαταγὴν ταύτην ὡς ὀδηγόν.

— Ἄριστα. Καὶ μ' ἄλλα ταῦτα, ἐγὼ ἐννοῶ αὐτὰς, ὅπως ἐνδοῦν ἐξ ἀρχῆς.

— Καὶ ἐγὼ ἐννοῶ αὐτὰς, ὅπως ἐνδοῦν ἐξ ἀρχῆς. Λοιπὸν συγχωρήσατε, ἐὰν ἐρωτήσω τὴν Ὑμ. Ἐκλαμπρότητα, εἰς τί κυρίως διαφωνοῦμεν ἡμεῖς;

— Ζητῶ συγγνώμην, εἶπεν ὁ Οὐελλιγκτῶν, νὰ σιωπήσω ὀλίγον. Ἐὰν τυχόν, ἐπισκεπτόμενος τὸ Λονδίον, ἠθέλατε νὰ μὴ ἀνακοινώσῃτε πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ὀμιλίας ἡμῶν, μετὰ χαρᾶς θέλω ἰδεῖ ὑμᾶς.

— Ζητῶ συγγνώμην καὶ ἐγὼ, Ἐκλαμπρότατε. Ἐὰν δὲν δύνασθε νὰ μοὶ ἀποκριθῆτε εἰς τοσοῦτον ἀπλὴν ἐπερώτησιν, οὐδὲν ἄλλο ἔχω ν' ἀνακοινώσω ὑμῖν, καὶ περιττὸν νὰ ἐνοχλήσω ἐκ νέου τὴν Ὑμ. Ἐκλαμπρότητα.

Εἰπὼν ταῦτα, ἀπῆλθεν ὁ Κοδριγκτῶν. Πόσον ζωηρῶς καταφαίνεται διὰ τῆς ἀγερώχου ταύτης πρὸς τὸν ἥρωα τοῦ Οὐατερλώ ἀποκρίσεως αὐτοῦ ὁ ἄνθρωπος, ὅστις εἰς τὴν διακοίνωσιν τοῦ Ταχῆρ-πασᾶ ἐν Πύλῳ, νὰ μὴ προχωρήσῃ, ἀπεκρίθη ἀποτόμως «Βισέρομαι εἰς τὸν λιμένα οὐχὶ νὰ λάβω ἄλλὰ νὰ δώσω προσταγὰς!»

Γ'. Ὅλος διαφέροντος τύπου ἦν ὁ τρίτος τῶν διασῆμων αὐτουργῶν τοῦ ἐν Πύλῳ δράματος, ὁ γάλλος ναύαρχος *De-Piró*. Γενναῖος ἐν ταῖς μάχαις, διεκρίνετο ὅμως οὗτος ἐπὶ τῇ μικροπρεπίᾳ καὶ ἐπὶ ὑπολαθνανοσῇ τινι καταφορᾷ κατὰ τοῦ κινήματος τῶν Γραικῶν. Εἶνε ὅμως ἀληθές, ὅτι ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῶν καταδρομῶν οἱ Γραικοὶ ἀκαταπαύτως ἐξετέλουν πειρατείας, καὶ ἐπιπίπτοντες κατὰ τῶν τουρκικῶν καὶ αἰγυπτιακῶν πλοίων, ἐλαφρυκαγῶγον καὶ τὰ ἐμπορεύματα Γάλλων καὶ Ἀγγλων ὑπηκόων. Συνέβαινε πολλάκις πειραταὶ Ἑλλήνες νὰ προσβάλλωσι τὰ συμμαχικὰ σκάφη, καὶ τὴν ἐξ αὐτῶν λείαν νὰ πωλῶσιν ἐν τοῖς ἑλληνηκοῖς λιμέσι. Παρεκτός τούτου, οἱ κάτοικοι τῶν Ἰονίων νήσων, Ἑλλήνες καὶ αὐτοὶ, ἐβοήθουν τὸν Ἰμπραῖμ-πασᾶν, καὶ διηνεκῶς παρεβίαζον τὸν ἀποκλεισμόν, τὸν κωνοισθέντα ἀπὸ τοῦ καιροῦ τῆς ἐν Πύλῳ ναυ-

μαχίας. Οἱ Ἕλληνες καταδρομῆς δὲν ἐφείδοντο τῶν λαθρεμπορῶν τούτων ἐν τούτοις αἱ Ἰόνιοι νῆσοι ἀνῆκον εἰς τὴν Ἀγγλίαν! Ὁ *De-Piró* καὶ ἅπαντα ἡ μοιραρχία αὐτοῦ ἐθεώρουν ὑπεύθυνον δι' ἄλλας αὐτὰς τὰς ἰδιωτικὰς πράξεις τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν, καὶ διὰ τραχείας καὶ ἐπιβλητικῆς πρὸς ταύτην συμπεριφορᾶς αὐτῶν ἐτι μάλλον ἐξητυλίξον αὐτὴν ἐνώπιον τοῦ λαοῦ, φῶσαι βέποντος εἰς ἀπειθείαν. Φανερόν, ὅτι δὲν ἐδύνατο ὁ κόμης Ἔιδεν νὰ συμπαθῇ τῷ *De-Piró*, ὅστις πᾶσαν τὴν ἀποστολὴν αὐτοῦ περιώριζεν, οὕτως εἶπεν, εἰς καταδίωξιν τῶν Γραικῶν πειρατῶν, καὶ ὁ ἴδιος αὐτοπροσώπως παρώτρυνε τοὺς ἐν Σμύρῃ ἐμπόρους πρὸς ἐπίδοσιν αἰτιάσεων κατ' αὐτόν. Ἀδιστάκτως ἔγραψεν ὁ τελευταῖος πρὸς τὸν πρότερον «Δὲν ὑπάρχει τρόπος νὰ συνετίσῃ τις τὰ ἄγρια ταῦτα θηρία, τοὺς λεγομένους Κανδιότας, Γραικοὺς τε καὶ Τούρκους.» Πρὸς δὲ τὸν ἄγγλον ναύαρχον ἔγραψεν ἐπίσης «Φοβοῦμαι, ὅτι ἡμεῖς οἱ ἴδιοι δὲσιν νὰ πλάσωμεν τὴν Ἑλλάδα, διότι δὲν βλέπω ποῦ εἶναι αὐτὴ. Νόστιμον πρᾶγμα! Ἀναγκαζόμεθα νὰ πληρώσωμεν εἰς τοὺς γεννάδας τούτους νὰ μάχωνται ὑπὲρ ἑαυτῶν. Καὶ νὰ πληρώσωμεν προσέτι, νὰ μὴ διαπράττωσι πειρατείας εἰς τὴν θάλασσαν!» Αἱ ἐπιστολαὶ τοῦ ἴδιου πρὸς τὸν Ἔιδεν πλεονάζουσι τοιοῦτων ἀκανθῶν. Δι' αὐτόν τὸν λόγον οἱ δύο ναύαρχοι οὔτε κἄν ἐπεσκήπτουτο ἀλλήλους. Ὅμως, παραδίδων τὸν στόλον εἰς τὸν διάδοχον αὐτοῦ Ῥικάρδον, ὁ Ἔιδεν ἀπαγορεύθη φιλοφρόνως τοῦ *De-Piró*, περὶ τοῦ ὀπλοῦ καὶ ὁ Κοδριγκτῶν ἐξεφράσθη πάλιν, ὅτι ἀπὸ τοῦ ἀρίστου φίλου ἐλλείπει τὸ ὑπομονητικόν, τὸ πρὸ πάντων ἄλλων χαρακτηρίζον τὴν θαλασσηνὴν ὑπηρεσίαν. Κατὰ τὰς ἐλευθεροστόμους ἐπιστολάς τοῦ κόμητος Πάνιν, ἀκολούθου τοῦ Καποδιστρίου, πρὸς τὸν Ἔιδεν, περὶ τὰ τέλη τῆς ἐνδημίας τοῦ *De-Piró* ἐν τῷ Ἀρχιπελάγῳ, αἱ ὠραῖαι Ἑλληνίδες, πρὸ πάντων δὲ ἡ περιγυπέσσα *K***, κατώρθωσαν νὰ συμφιλιωθῇ ὁ Γάλλος ναύαρχος μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους.

Περατοῦμεν τὸ ἄρθρον διὰ μιᾶς παρατηρήσεως τοῦ Ῥικατσῆφ περὶ τῆς λιτότητος τῆς τότε Ἑλληνικῆς κοινωνίας. Ἐν γένει ὁ ὑπομνηματογράφος περιφρονητικῶς πως ἀποφαίνεται περὶ αὐτῆς. Διηγούμενος λ.χ. τὴν ἐπίσκεψιν αὐτοῦ πρὸς τὸν διάσημον ναύαρχον Μικολῆν, αὐτὸς λέγει «Ἡ φρεγάτα αὐτοῦ, ἀγορασθεῖσα ἐν Ἀμερικῇ δι' ἐνὸς ἐκατομμυρίου φράγκων, ἐκδοθέν κοσμητικῶν πολυτελῶς, ἀλλὰ δυστυχῶς ἐν τῷ περιχρῶσθαι θαλάμῳ τοῦ ναυάρχου, περιβεβλημένῳ διὰ πολυτίμων ξύλων, ἡ ἰδίᾳ ἐπικρατεῖ ἀκαθάρα, οἷα καὶ ἀπανταχοῦ.» Πρὸ πάντων δὲ ἐπικράθη ὁ ἄνθρωπος ἰδῶν πηλινὸν τι πινάκιον, κείμενον ἐν τῷ ὠραίᾳ βιβλιοθήκῃ, μεστὸν ἐλαίων.

Τὸ ἄρθρον τοῦ *Νέου Καιροῦ* λήγει εἰς πε-

ταται και αι τέσσαρες. Ἡ κόμησα Πάλαν εἶχε πολλὴν μεγαλοπρέπειαν, τὸ δὲ πρόσωπόν της ἦτο κατὰ τὴν ἀκρίθειαν τῶν χαρακτηριστῶν ὁμοιον πρὸς πρόσωπον ἑλληνικοῦ ἀγάλματος· οἱ ὀφθαλμοὶ της ἦσαν ὠραῖοι, ἀφθονοὶ δὲ κατεχύνετο ἡ ἐθεννώδης κόμη της. Ἡ δεσποινὴς Ὀκολένησκη ἦτο κομψή, λιγερὴ καὶ λεπτοφυής. Ἡ κυρία Σαούλωφ ξανθὴ καὶ εὐσαρκος καὶ ἡ πριγκιπέσσα ἰσχυρότερα καὶ μικροκαμωμένη, χαριτωμένη καὶ εὐφυής. Ἐπὶ πολὺ ἐξήταξεν ὁ τζάρος καὶ τέλος ἔκλινεν ὑπὲρ τῆς πριγκιπέσσης Βερνίτζκοι.

— Σὰς εὐχαριστῶ πολὺ, κυρία, εἶπε· καλὴν νύκτα. Στραφύμενος δὲ πρὸς τὸν Ἀργαμάκωφ· σὺ, παιδί μου, εἶπεν, ἔχεις τὸ καλλίτερο γοῦθο.

Ἐπειτα δὲ ἀπῆλθε.

— Νόστιμη ἱστορία, εἶπεν ὁ Ἀργαμάκωφ, μόλις ἔφυγεν ὁ τζάρος.

— Δὲν ἔχω δίκαιον; ὑπέλαβεν ὁ συνταγματάρχης. Εἴτε τύραννος εἶνε εἴτε τρελλός, ἐν καιρὸ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα· δὲν πρέπει τὸ κράτος νὰ μείνῃ ἐμπιστευμένον εἰς αὐτόν.

— Συνταγματάρχα, θὰ χάσης τὸ κεφάλι σου.

— Ὁ Ταταρίνωφ ἐμειδίασεν οἰονεὶ οἰκτιρῶν τὸν Ἀργαμάκωφ.

Ἡ Ἀργαμάκωφ καὶ ἡ πριγκιπέσσα Ἀξίνια, ὡν ἀπὸ ἐνὸς περιπτου αἰῶνος ἐσυγγένευον αἱ οἰκογένεια, ἔζων ὡς ἂν ἦσαν μεμνηστυμένοι.

Ὅτε ὁ νεαρὸς ἀξιοματικὸς ἐπορεύθη εἰς τὴν Πετρούπολιν εἶχε γείνει δεκτὸς ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πρίγκηπος ὡς τέκνον τῆς οἰκογενείας. Εἶχεν ἴδει μεγαλάνουσαν τὴν Ἀξίνιαν, τὴν ἡγάπα καὶ ἡγαπᾶτο ὑπ' αὐτῆς. Δὲν εἶχε μὲν ἐπισημῶς ζητήσει τὴν χεῖρά της, ἀλλ' οἱ γονεῖς ἔβλεπον μὲ εὐχαρίστησιν ὅτι ἤρθετο παρὰ τῆ θυγατρὶ των ὁ εὐνοούμενος τοῦ τζάρου καὶ διὰ τοῦτο δὲν παρεκώλυον τὴν μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ Ἀργαμάκωφ σχέσιν. Οὗτος παρατήρησεν ὅτι ἡ νεκτερινὴ ἐκείνη σκηνὴ εἶχε δυσχερῆσαι τὴν Ἀξίνιαν καὶ ὅτι ἀφ' ἐτέρου ἡ καλλονὴ αὐτῆς εἶχε κάμει ἐντύπωσιν εἰς τὸν τζάρον, πρᾶγμα ὅπερ πολὺ ἀπήρθεκεν εἰς τὸν νεαρὸν ὑπασπιστήν.

Τὴν ἐπομένην ἡμέραν, ὅσον τὸ δυνατόν ἐνωρίτερον, ἐπορεύθη ὁ Ἀργαμάκωφ εἰς τὴν οἰκίαν τῆς νέας. Ἐκάθητο αὐτὴ ἐπὶ μαλακῶν προσκεφάλων, μὲ ἀπλότητα ἐνδεδυμένη ἑλαφάριον ἐξ ἀνατολικοῦ ὑφάσματος, καὶ ἐξέπλεκε μέταξαν διὰ τὸ κέντημά της. Συναφρωθῆ ὀλίγον ἕμα εἶδεν εἰσερχόμενον τὸν ἀξιοματικὸν καὶ χωρὶς νὰ προσῆλθῇ αὐτόν τῆ εἶπεν·

— Εἰς σὰς λοιπὸν χρεωστῶ τὴν χαρίεσσαν αὐτὴν σκηνήν. Ἀλλὰ θὰ μοι τὴν πληρώσετε. Θὰ ἦμαι ἀσπλαγχνος εἰς τὸ μέλλον.

— Ἀλλὰ, φιλιτάτη Ἀξίνια, παρατήρησεν ἐν ταπεινοφροσύνῃ ὁ ὑπασπιστής, ἦτο ἀνάγκη νὰ γείνη ὅ,τι ἔγεινε διὰ νὰ σωθῶμεν ὅλοι. Οὐδὲν ὡς δ' ἐπίστευον ὅτι τὸ στρατήγημά μου θὰ εἶχε τοιαύτην ἐκβάσιν.

Ἡ πριγκιπέσσα ἔκρινε καλὸν νὰ μὴ ζητήσει τὴν διαλεύκανσιν τῶν λόγων τούτων.

— Παρατηρήσατε, ἡρώτησε, τὴν ἐντύπωσιν, τὴν ὁποίαν ἔκαμα εἰς τὸν τζάρον;

— Ναί.

— Ἐλοιπὸν; ἂν καὶ εἰς ἐμὲ ἤρθεκεν ὁ τζάρος τὸ ἦμισυ ἀφ' ὅ,τι ἐγὼ ἀρέσκω εἰς αὐτόν;

— Ἀξίνια! ἐψιθύρισε παρακλητικῶς ὁ ταλαίπωρος νέος.

— Ὅ,τι δῆποτε καὶ ἂν συμβῆ σεις θὰ ἦσθε ὁ αἴτιος, ἀπήντησεν ἡ κόρη περιποιήσασα τὸν Ἀργαμάκωφ. Τώρα δὲ πολὺ σὰς παρακαλῶ νὰ μὲ ἀφήσετε μόνην.

— Δὲν φεύγω πρὶν ἢ μὲ συγχωρήσης, ἰκέτευσεν ὁ ἀξιοματικὸς.

— Τότε ὁ ἀναγκασθῆτε διὰ πολὺν καιρὸν νὰ μείνητε εἰς αὐτὸ τὸ δωμάτιον, εἶπεν εἰρωνικῶς γελάσασα ἡ πριγκιπέσσα. Καὶ ταῦτα εἰπούσα ἡ γέρθη καὶ ἀνεχώρησεν ἀποτόμως εἰς ἄλλο δωμάτιον.

Ὁ δυστυχὴς Ἀργαμάκωφ ἠναγκάσθη ν' ἀποσυρθῆ, ἐν ᾧ ἡ Ἀξίνια ἐγέλα μετὰ τῆς τροποῦ της διὰ τὸ ἀποτελεσμα τῆς ἀστεϊότητός της. Δὲν προέβλεπε πῶσον ὀλίγον ἀπέχε τῆς ἀληθείας ἡ ἀστεϊότης.

Μόλις ὁ μνηστὴρ εἶχε καταλείψει τὸν οἶκόν της, ἔστειλεν ἡ θεία της ἡ κόμησα Βαστούτζερ τὸ ἑλκνηρόν της ἴνα τὴν παραλάβῃ. Μικρὸν δὲ γραμμάτιον τὴν προσεκάλεε νὰ προτομασθῆ ὅσον τάχιστα.

Ὅτε ἡ πριγκιπέσσα εἰσῆλθεν εἰς τὸν σινικῶς διασκευασμένον κοιτωνίσκον τῆς θείας της, αὐτὴ τὴν ἐνηγκαλίσθη μετ' ἀσυνήθους συγκινήσεως καὶ τρυφερότητος. Μετ' οὗ πολὺ ἐπὶ τυχαίᾳ τιμῇ προφάσει ἐξῆλθε τοῦ κοιτωνίσκου ἡ κόμησα καὶ ἀντ' αὐτῆς παρουσιάσθη. . . . ὁ αὐτοκράτωρ.

Ἡ Ἀξίνια ἠθέλησεν ἀμέσως νὰ φύγῃ, ἀλλ' ὁ Παῦλος λαβὼν αὐτὴν ἀπὸ τῆς χειρὸς τὴν ἐκράτησε.

— Παρακαλῶ, λέγει, νὰ μ' ἀκούσητε, πριγκιπέσσα. Δὲν δύνασθε νὰ ἀρνηθῆτε εἰς ἐμὲ, ὅ,τι θὰ παρῆγετε εἰς τὸν ἔσχατον τῶν ὑπηκόων μου.

Ἐδήγησε τὴν κόρην πεφοβισμένην νὰ καθῆσθαι ἐπὶ ἐνὸς σοφᾶ, αὐτὸς δὲ λαβὼν ἀνάκλιτρον ἐκάθησεν ἀπέναντί της εἰς ἀπόστασιν ἐμφαίνουσιν πολλὴν τὴν πρὸς τὴν κόρην εὐλάβειαν.

— Πριγκιπέσσα, ἐπανελάθε μετὰ σοβαρότητος σχεδὸν ὀδυνηρᾶς, δὲν θὰ ἦσθε γυνὴ ἂν δὲν ἠθέλατε παρατηρήσει τὴν ἐντύπωσιν, ἣν προῦξήνησεν εἰς ἐμὲ ἡ νεκτερινὴ ἐκείνη ἐμφάνισίς σας. Ἡ θεία Πρόνοια σὰς ἐπεμψε πρὸς με. Σὰς ἀγαπῶ, πριγκιπέσσα. Ἐστὲ ἀγαθὴ, ἐλεήσατέ με καὶ εἰπατέ μοι μόνον ὅτι δὲν μὲ μισεῖτε.

Ἡ Ἀξίνια εἶχε προσηλωμένους πρὸς τὴν γῆν τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ οὐδεμίαν λέξι ἀνέβαινε ἐπὶ τῶν χειλέων της.

— Μὴ νομίσητε, ἐξηκολούθησεν ὁ τζάρος, ὅτι ζητῶ τι παρ' ὑμῶν, τὸ ὁποῖον νὰ ἤθελε προσβάλλῃ τὴν τιμὴν σας. Ὡ! θέλω μόνον ν' ἀγαπηθῶ παρ' ὑμῶν καὶ τοῦτο ἔσται ἡ εὐτυχία μου! Οὐδεὶς ἔως τώρα μὲ ἡγάπησεν, οὔτε αὐτὴ ἡ μήτηρ μου· ἴσως μάλιστα παντὸς ἄλλου ὀλιγώτερον μὲ ἡγάπησεν αὐτὴ. Μὲ μετεχειρίσθη πάντοτε μὲ δυσπιστίαν, πλέον ἔτι, μὲ ἀντιπάθειαν. Ἐν ᾧ κατέκλεπτον τὸ κράτος οἱ εὐνοούμενοί της, ἐγὼ καὶ ἡ σύζυγός μου εὐρισκόμεθα πολλὰκις εἰς παντελὴ ἀνέχειαν. Ἡ μήτηρ μου μοὶ ἀφῆρπασε τὰ τέκνα μου εὐθὺς μετὰ τὴν γέννησίν μου καὶ τὰ ἀνέθρεψε παρ' αὐτῆ εἰς τρόπον, ὥστε ἐγένοντο ταῦτα ξένα πρὸς ἐμὲ καὶ ποτὲ δὲν ἐγνώρισαν τὴν ἀγάπην των. Ὡς πρὸς τὴν αὐτοκράτειραν θὰ μοὶ ἐπιτρέψητε νὰ μὴ κάμω πολὺν λόγον· δὲν ἔχει καρδίαν τὸ ὠραῖον αὐτὸ μάρμαρον. Τὰ τέκνα μου εὐρισκονται εἰς κρυφίαν μὲ τοὺς ἐχθροὺς μου συνεννόησιν, ἀπὸ τοῦδε δὲ τείνει τὴν δεξιάν πρὸς τὸ αὐτοκρατορικὸν μου στέμμα ὁ μέγας δοῦξ διάδοχος. Εἶμαι μόνος, χωρὶς φίλους, χωρὶς ἔρωτα. Ὡ! εἰπέ μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

— Ὡ! εἶπε μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

— Ὡ! εἶπε μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

— Ὡ! εἶπε μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

— Ὡ! εἶπε μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

— Ὡ! εἶπε μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

— Ὡ! εἶπε μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

— Ὡ! εἶπε μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

— Ὡ! εἶπε μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

— Ὡ! εἶπε μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

— Ὡ! εἶπε μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

— Ὡ! εἶπε μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

— Ὡ! εἶπε μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

— Ὡ! εἶπε μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

— Ὡ! εἶπε μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

— Ὡ! εἶπε μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

— Ὡ! εἶπε μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

— Ὡ! εἶπε μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

— Ὡ! εἶπε μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

— Ὡ! εἶπε μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

— Ὡ! εἶπε μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

— Ὡ! εἶπε μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

— Ὡ! εἶπε μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

— Ὡ! εἶπε μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

— Ὡ! εἶπε μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

— Ὡ! εἶπε μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

— Ὡ! εἶπε μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

— Ὡ! εἶπε μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

— Ὡ! εἶπε μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

— Ὡ! εἶπε μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

— Ὡ! εἶπε μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

— Ὡ! εἶπε μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

— Ὡ! εἶπε μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

— Ὡ! εἶπε μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

— Ὡ! εἶπε μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

— Ὡ! εἶπε μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

— Ὡ! εἶπε μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

— Ὡ! εἶπε μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

— Ὡ! εἶπε μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

— Ὡ! εἶπε μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

— Ὡ! εἶπε μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

— Ὡ! εἶπε μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

— Ὡ! εἶπε μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

— Ὡ! εἶπε μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

— Ὡ! εἶπε μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

— Ὡ! εἶπε μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

— Ὡ! εἶπε μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

— Ὡ! εἶπε μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

— Ὡ! εἶπε μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

— Ὡ! εἶπε μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

— Ὡ! εἶπε μοι ὅτι μ' ἐλεῆς.

πρίγκηψ, όταν εξήλθεν ὁ ἀξιωματικός, οὐτινος ἤγουν θορυβωδῶς οἱ πτεριστήρες. Ἐλπίζω ὅτι ὅσα λέγει δὲν εἶνε σωστά. Εἶδες ἀληθῶς τὸν αὐτοκράτορα;

— Τῷ ὠμίλησα. Μὲ κατέλαθεν αἰφνιδίως καὶ δὲν ἠδυνάμην νὰ τὸν ἀποφύγω.

— Καὶ σοὶ ὠμολόγησεν ὅτι σὲ ἀγαπᾷ;

— Ναί, ἀλλὰ δὲν εἶρε καλὴν ὑποδοχὴν.

— Τότε, πρὸς τί ἡ σκηνὴ αὕτη μὲ τὸν Ἀργαμάκωφ;

— Διότι μοὶ ἀρέσκει νὰ τὸν βασιλεύω, ἀπῆντησεν ἡ κόρη θορυβωδῶς γελῶσα. Οὐδέποτε διανοήθη νὰ ἀγαπήσω τὸν αὐτοκράτορα.

Ἐπὶ πρίγκηψ ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν.

— Ὁ Παῦλος εἶνε τύραννος δυνάμενος νὰ ἐκβιάσῃ τὴν εὐνοίαν σου. Ἐσο φρόνιμος, ἐπὶ τινὰ χρόνον τοῦλάχιστον, διότι μετ' ἄλλων τὰ πάντα θὰ μεταβληθῶσι.

— Τί τρέχει λοιπὸν, ἠρώτησεν ἡ πριγκιπέσσα, ἥς εἶχε κεντηθῆ ἡ περιέργεια. Τί θὰ μεταβληθῆ;

— Ὁ Ἀργαμάκωφ, ἀπῆντησεν ὁ πατὴρ κατασπαζόμενος τὴν θυγατέρα του ἐπὶ τοῦ μετώπου. Πρέπει νὰ συμφιλιοθῆς μετ' αὐτοῦ διότι εἶνε ἀνάγκη, τώρα μάλιστα ὑπὲρ ποτε. Εἶνε ἀναπόφευκτον νὰ μᾶς τὸν κρατήσῃ, καὶ μετὰ ἕνα μῆνα μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ θὰ ἦσαι σύζυγός του.

— Ἀλλὰ διὰ τί ὅλα αὐτὰ; καὶ μοὶ κρύπτεις.

— Δὲν βαρύνεσαι, φιλότατη; ἔσο ἡσυχός, μὴ παύσῃς ὅμως μὲ τὰς τίγρεις καὶ μὲ τοὺς λέοντας ὡς νὰ ἦσαν ἄρνια. Ἀκούς; πρέπει νὰ συμφιλιοθῆς μὲ τὸν Ἀργαμάκωφ.

Τρικυμιώδη τινὰ ἐσπέραν, ὁ συνταγματάρχης Ταταρίνωφ, τυλιγμένος ἐντὸς μεγάλου μανδύου σκοτεινοῦ χρώματος, ἐξήρχετο τῆς οἰκίας του παρατηρῶν κύκλῳ μετὰ προσοχῆς. Ἰδὼν δὲ ὅτι οὐδὲν ὑποπτον ἐφαίνετο πέριξ, κατῆλθε ταχέως τὴν ὁδὸν καὶ ἔστη πρὸ τοῦ μεγάρου τῆς ἀγγλικῆς πρεσβείας ἵνα βεβαιωθῆ διὰ τελευταίαν φοράν ἂν κανεὶς δὲν τὸν ἠκολούθει.

Ἐκείνη σιγῆς.

Ὁ συνταγματάρχης ἐκάλυψε μὲ τὸν μανδύον του τὸ πρόσωπον καὶ εἶδεν ἄνδρα μετημφιεσμένον ὡς αὐτὸν διερχόμενον τὴν ὁδὸν καὶ κάμνοντα πρὸς αὐτὸν σημεῖον.

— Συνταγματάρχα, τῷ λέγει ὁ ἀγνωστός ἄμα τὸν ἐπλησίασε, βεβαίως δὲν πηγαίνεις εἰς ἐρωτικὴν συνέντευξιν.

— Καὶ τί σ' ἐνδιαφέρει τοῦτο, Ἀργαμάκωφ;

— Ἐπεθύμουν νὰ ὑπάγω καὶ ἐγώ, ὅπου ὑπάγετε.

— Ποῦ;

— Εἰς τοῦ λόρδου Οὐάιτουορθ, ἐνθα συνέρχονται οἱ συναμῶται.

— Ἠξέουρες περισσώτερα μου.

— Μὴ δυσπιστεῖτε, συνταγματάρχα, εἶπεν ὁ Ἀργαμάκωφ. Γνωρίζετε πόσον ἐγκαρδίως ἠγάπων τὸν τζάρον... πόσον ἐγκαρδίως τὸν μισῶ τώρα. Μοὶ ἔκλεψεν ἔτι πολυτιμότερον εἶχον ἐν τῷ κόσμῳ.

— Ἀληθεῖς λοιπὸν ὅτι ἡ πριγκιπέσσα...

— Ναί... ἀλλ' ἀφήσωμεν αὐτὰ, εἶπεν ὑποτρέμων ὁ ἀξιωματικός. Θὰ ἐκδικηθῶ καὶ αὐτήν. Εἶμαι ἰδικός σας.

— Ἔστω, σὲ πιστεύω ἀκολουθεῖ με.

Οἱ δύο ἀξιωματικοὶ ἀνέβησαν εἰς τὴν πρεσβείαν, εἶπον τὸ σύνθημα εἰς ἕνα ὑπηρετήν περιμένοντα εἰς τὴν ἄνω εἴσοδον καὶ εἰσῆλθον εἰς μικρὰν αἴθουσαν, ἐνθα ζωνηδῶς συνεζήτησαν τριάνοντα περίπου ἄνθρωποι. Ἐβιάσασεν ὁ Ἀργαμάκωφ ἰδὼν μετὰ τῶν ἐκεῖ συνθηροισμένων μεγιστάνων ἐκ τῶν τῆς ἰδιαίτερας ἐμπιστοσύνης τοῦ αὐτοκράτορος Παύλου. Ὁ κόμης Πάλεν, διοικητῆς τῆς Πετροπόλεως καὶ διευθυντῆς τῆς ἀστυνομίας καὶ τῶν ταχυδρομείων, οἱ στρατηγὸὶ Βένινζεν καὶ Ὀδάρωφ, οἱ τρεῖς ἀδελφοὶ Σούβωφ, ὁ πρίγκηψ Βερνίτζκοι, ὁ ὑπασπιστῆς Τζιτζάκωφ ἦσαν ἐκεῖ.

— Ἐξοχώτατε, σὰς φέρω ἐν νέον μέλος τῆς Ἐταιρίας μας, εἶπεν ὁ συνταγματάρχης.

Ὁ πρέσβυς τῆς Ἀγγλίας ἐχαιρέτισε τὸν Ἀργαμάκωφ. Εἶχομεν, τῷ εἶπε, πολλὰς ἐλπίδας εἰς σὰς μᾶς εἶνε ἀπαραίτητος ἡ συνδρομὴ σας. Ἠλπίζομεν ὅτι διὰ μαγικῆς κλωστής θὰ σὰς ὠδήγει ἐδῶ ὡραία τις χεῖρ, ἀλλ' ἤλθετε μόνος καλῶς ἤλθετε.

— Ἡ κλωστή ἐκόπη, ἐξοχώτατε, ἀπάντησεν ὁ Ἀργαμάκωφ.

— Ἐλπίζω ὅτι ἔχι διὰ πάντοτε, ὑπέλαθεν ὁ πρίγκηψ Βερνίτζκοι, θέτων φιλικῶς τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ὤμου τοῦ νεαροῦ ἀξιωματικοῦ.

— Λοιπὸν, εἰς ἔργον, εἶπεν ὁ πρέσβυς. Δὲν μᾶς μένει πολὺς καιρός.

Ὁ κόμης Πάλεν διεκήρυξεν ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ ἐταράττετο ὑπὸ φημῶν τινῶν ἀτινὲς εἶχον περιέλθει μέρους αὐτοῦ. Ὁ συνταγματάρχης Ταταρίνωφ προσέθηκεν ὅτι διὰ τοῦτο ἐσκόπευεν ὁ Παῦλος νὰ προσκαλέσῃ καὶ πάλιν εἰς τὴν Πετρούπολιν τὸν φοβερόν Ἀραξέγεφ, τὸν καὶ ἄλλοτε διοικητὴν τῆς πρωτεύουσας.

— Εἰς μόνος τρόπος ὑπάρχει τοῦ νὰ σώσωμεν τὴν Ῥωσσίαν καὶ ἡμεῖς αὐτοὺς, εἶπεν ὁ Πλάτων Σούβωφ, πρέπει νὰ τὴν ἐξαναγκάσωμεν νὰ παραιτηθῆ.

— Ναί, αὐριοὺς τὴν νύκτα μάλιστα.

— Ἡ παραιτήσις δὲν ἀρκεῖ, παρετήρησέν σε τις.

Πάντες ἐσίγησαν.

— Λοιπὸν, ἄς φθάσωμεν εἰς τὰ ἄκρα, εἶπε ψυχρῶς ὁ πρέσβυς τῆς Ἀγγλίας.

— Θέλουν νὰ τὸν δολοφονήσωμεν ὡς τὸν πατέρα τοῦ Πέτρον τὸν Γ', ἀνέκραξεν ὁ Ἀργαμάκωφ.

— Τὸ συμφέρον τοῦ κράτους ἀπῆντησε τότε τὸν θάνατον Πέτρον τοῦ Γ', ἀπαιτεῖ τώρα τὸν θάνατον τοῦ Παύλου.

— Φοβερόν! ἀνέκραξεν ὁ Ἀργαμάκωφ δὲν ἀρκεῖ ὅτι θὰ τῷ ἀφαιρέσητε τὴν δύναμιν τοῦ νὰ ἦνε ἐπιβλαβής;

— Τὴν δύναμιν ταύτην δὲν θὰ τὴν χάσῃ παρὰ μαζὶ μὲ τὴν ζωὴν, ὑπέλαθεν ὁ Βαλεριανὸς Σούβωφ.

— Εἶνε τύραννος ὡς ὁ Νέρων καὶ ὡς ὁ Ἰβάν ὁ φοβερός, προσέθηκεν ὁ πρίγκηψ Βερνίτζκοι. Τὰ πάντα δύναται τις νὰ περιμένῃ παρ' αὐτοῦ.

— Δὲν ὑπάρχει πλέον ἀμφιβολία ὅτι εἶνε τρελλός, εἶπεν ὁ λόρδος. Ἀρκεῖ νὰ τὸν κάμῃ τις νὰ παραιτηθῆ καὶ νὰ τὸν φυλάττῃ ἔπειτα ὑπὸ κράτησιν ὁ Ἀργαμάκωφ ἀπέδειξεν ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ δὲν εἶχε ἐνεργήσει βεβαίως ὡς τρελλός ὅταν ἀπεσῶρη τῆς συμμαχίας, ἀφ' οὗ ἐγκατελείφθη εἰς τὴν Ἑλβετίαν ὁ Κορζάκωφ καὶ ἀφ' οὗ ὁ δαυὶς τῆς Ἰόρκης διὰ τῆς ἀτυχοῦς ἐκστρατείας του εἶχε καταντήσει ἀνωφελεῖς ὄλας τὰς ἐν Ὀλλανδίᾳ ἐπιτυχίας τοῦ Ῥωσικοῦ στρατοῦ καὶ εἶχε παρασκευάσει τὴν αἰσχροτέραν παράδοσιν ἢ ποτε ἄγγλος στρατηγὸς ὑπέγραψε.

— Ὅλα αὐτὰ εἶνε ἀληθινὰ, εἶπεν ὁ στρατηγὸς Βένινζεν, ἀλλ' εἶνε λόγος αὐτὸς διὰ νὰ μισήσῃ τις ἐκείνους, οὗς ἠγάπησε, καὶ ν' ἀγαπήσῃ ἐκείνους, οὗς ἐμίσησε;

Ὁ Ἀργαμάκωφ ὑπενοήμισεν ὅτι ὁ Βοναπάρτης ἔχει ἀποστείλει πρὸς τὸν αὐτοκράτορα ἐπτακισχιλίους αἰχμαλώτους νεοσυνδεδυμένους μετ' ἐπιστολῆς κολακευτικώτατης, καὶ ὅτι ἡ Ἀγγλία καὶ ἡ Αὐστρία εἶχον ἀρνήσῃ νὰ ἐλθῶσιν εἰς διαπραγματεύσεις πρὸς τὴν Γαλλίαν διὰ τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν αἰχμαλώτων τούτων.

Ὁ πρέσβυς τῆς Ἀγγλίας ἀπάντησεν ἀναπτύσσων τοὺς πολιτικοὺς λόγους, οἵτινες ἐπέβαλον ταχέως ἀπόφασιν, ἀλλ' ὁ κόμης Πάλεν πλησίασας πρὸς αὐτὸν τῷ εἶπεν εἰς τὸ οὐς δὲν εἶνε εὐκολον κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον νὰ πείσῃτε τὴν ἐξημμένην αὐτὴν κεφαλὴν. Ἀφήσατέ με νὰ τῷ εἶπω ἐγὼ μίαν λέξιν. Καὶ λαβὼν τὸν Ἀργαμάκωφ κατὰ μέρος τῷ εἶπε χαμηλῆ τῆ φωνῆ. Ἡ τύχη σας αὐριοὺς ἀποφασίζεται εἰς τὸν χορὸν μου.

— Πῶς;

— Ἡ πριγκιπέσσα θὰ γνωστοποιήσῃ δι' ἐνός σημείου εἰς τὸν αὐτοκράτορα ἂν πρέπει νὰ ἐλπίζῃ τὴν εὐνοίαν τῆς ἡ δὲ.

— Τὸ ἤξευρετε βέβαια, ἐξοχώτατε;

— Τί δὲν ἤξευρε ἡ ἀστυνομία;

— Καὶ ποῖον εἶνε τὸ σημεῖον;

— Τὸ ἀγαπητὸν χροῖμα τοῦ αὐτοκράτορος.

— Κόκκινον λοιπὸν;

— Κόκκινον.

— Λοιπὸν, ἠρώτησεν, ἔπειτα ὁ λόρδος τὸν κόμητα, εἶνε ἰδικός σας; Κάνεις ἄλλος εὐκολώτερον δὲν θὰ δύναται νὰ μᾶς εἰσαγάγῃ εἰς τὰ ἀνάκτορα.

— Περιμένετε ἕως αὐριοὺς τὸ ἐσπέρας. Αὐριοὺς τὸ ἐσπέρας θὰ ἦνε ἰδικός μας.

Τὸ ἐσπέρας τῆς ἐπομένης ἡμέρας ὁ Ἀργαμάκωφ κατεῖχετο ὑπὸ πυρετώδους ταραχῆς, ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ κόμητος Πάλεν συνοδεύων τὸν αὐτοκράτορα.

Καὶ αὐτὸς καὶ ὁ αὐτοκράτωρ ἀνεζήτησαν τὴν πριγκιπέσσαν, ἀλλὰ δὲν τὴν διέκρινον. Τέλος ὁ αὐτοκράτωρ διέκρινε τὸν πατέρα τῆς καὶ τῷ ἔκαμε νεύμα νὰ πλησιάσῃ, μετὰ πολλῆς δὲ ταχύτητος τὸν ἠρώτησε.

— Εἰσθε μόνος;

— Εἰς τὰς διαταγὰς σας, Μεγαλειότατε.

— Ποῦ εἶνε αἱ κυριαί;

— Ἡ κόρη μου εἶνε ἀδιάθετος.

— Δὲν θὰ ἔλθῃ λοιπὸν;

— Ἀμφιβάλλω, Μεγαλειότατε.

Ὁ Παῦλος ἀφῆκε τὸν πρίγκηπα καὶ τείνας πρὸς τὴν οἰκοδέσποιναν τὸν βραχίονα, περιήγαγεν αὐτὴν ἀνά τὴν αἴθουσαν. Ἡ κόμησσα ἐφαίνετο κολακευομένη διὰ τὴν τιμὴν ταύτην, συνάμειλε δὲ λίαν ἐπιχαρίτως καὶ ἐμπεδία πρὸς τὸν αὐτοκράτορα, ἐν ᾧ τὴν ὑπερήφανον καρδίαν τῆς ἐφούσκωνε τὸ μίσος καὶ ἡ ἐπιθυμία τῆς ἐκδικήσεως.

Ἐθεώρει ἑαυτὴν προσβεβλημένην διότι ὁ Παῦλος τὴν νύκτα ἐκείνην τῇ εἶχε προτιμήσει τὴν Ἀξίναν.

Ὁ Πάλεν, πλησίασας τὸν πρέσβυν τῆς Ἀγγλίας, τῷ εἶπε.

— Κακαὶ εἰδήσεις. Ὁ αὐτοκράτωρ προσεκάλεσεν εἰς Πετρούπολιν τοὺς στρατηγούς Ἀραξέγεφ καὶ Λουΐδνεφ.

— Τόσον καλλίτερα. Ἡ δυσἀρέσκεια τοῦ κοινοῦ θὰ ἐπιταθῆ.

— Ὁ Λουΐδνεφ ὁ ἀναλάβῃ τὴν διοίκησιν τῆς ἀκροπόλεως, ὁ δὲ Ἀραξέγεφ τὴν τῆς πρωτεύουσας. Ὁ αὐτοκράτωρ τῷ ἔγραψεν ἔλθε, σοὶ ἐμπιστεύομαι τὸν θρόνον καὶ τὴν ζωὴν μου.

— Τοῦτο μυρίζει προδοσίαν, ἐπιθύρησεν ὁ λόρδος.

— Ἐκτὸς τούτων, ὁ αὐτοκράτωρ προσημαζέται νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Μόσχαν, τὸ δὲ σχέδιόν μας δὲν δύναται νὰ ἐκτελεσθῆ παρὰ εἰς τὴν Πετρούπολιν.

— Πρέπει νὰ ἐνεργήσωμεν πρὶν φύγῃ.

— Βέβαια.

— Ἀρκεῖ ὁ νέος ἐκεῖνος ἀξιωματικός...

— Ὁ Ἀργαμάκωφ; εἶμεθα βέβαιοι περὶ αὐτοῦ.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἡ πριγκιπέσσα Βερνίτζκοὶ εἰσῆρχετο εἰς τὴν αἴθουσαν.

— Τί φρικὴ! ἀνέκραξεν ἡ κόμησσα Πάλεν.

— Τί συμβαίνει; ἠρώτησεν ὁ αὐτοκράτωρ.

— Ἴδετε τὴν πριγκιπέσσαν Βερνίτζκοὶ, ἔχει κόκκινον χειρῶν.

— Κόκκινα; ἀνεφώνησεν ὁ Παῦλος περιχα-

ρής. Καί αφήσας τὴν κόμησσαν, ἔτρεξε πρὸς τὴν Ἀξίαν.

— Εὐχαριστῶ, πριγκιπέσσα, εἶπε λαμβάνων τὴν χεῖρά της.

— Διὰ τί, Μεγαλειότατε;

— Διὰ τὸ δαίμα τῆς εὐνοίας σας.

— Δύνασθε νὰ ἐλπίζητε.

Ταῦτα δὲ λέγουσα οὐδὲν ἄλλο εἶχε κατὰ νοῦν παρά πῶς νὰ παύσῃ τὸν αὐτοκράτορα διὰ νὰ κάμῃ τὸν Ἀργαμάκωφ νὰ ζηλεύῃ. Οὗτος ἰδὼν τὰ κόκκινα χειρόκτια ἐγένετο ὀχρότερος νεκροῦ καὶ σπεύσας πρὸς τὸν κόμητα Πάλεν ἀνήγγειλεν αὐτῷ ὅτι εἶνε ἕτοιμος ὡπωςδήποτε νὰ ὑπηρετήσῃ τοὺς συνωμότες.

Ὁ Παῦλος συνωμίζει ἐν τούτοις μὲ τὴν Ἀξίαν. — Τὸ κόκκινον, τῆ ἔλεγε, θὰ ἦνε εἰς τὸ μέλλον τὸ χρώμα τῆς ἐλπίδος καὶ εἰς ἀνάμνησιν θὰ βῆσθε κόκκινον τὸ νέον μου παλάτιον καὶ θὰ τὸ ὀνομάσω Κόκκινον Παλάτιον.

Τὴν ἐπιμένην ἡμέραν, ἐν ᾗ ἐξετελεῖτο ἡ ἐπιθυμία τοῦ αὐτοκράτορος καὶ ἐβάφετο τὸ παλάτιον, οἱ συνωμότες συνήρχοντο καὶ πάλιν, ἀλλ' εἰς τὸν οἶκον τοῦ κόμητος Πάλεν. Δὲν ἐθεώρουν ἑαυτοὺς ἀσφαλεῖς ἀλλαγῶ. Ἐκρίθη καλὸν νὰ συναινέσῃ εἰς τὰ σχεδιαζόμενα ὁ μέγας δοῦξ διάδοχος, ἀνετέθη δ' εἰς τὸν κόμητα Πάλεν νὰ φροντίσῃ περὶ τούτου.

Ὁ μέγας δοῦξ Ἀλέξανδρος τοσαύτην ἐπιμονὴν εἰδείκνυεν εἰς τὸ νὰ μὴ τεθῇ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν δυσχερῶν, ὥστε οἱ συνωμότες δὲν ἤξευρον τί νὰ κάμωσι καὶ τί ν' ἀποφασίσωσι. Ἐν τοσούτῳ ὁ καιρὸς παρήρητο, τὰ πάντα ἡτοιμάσθησαν διὰ τὸ εἰς Μόσχαν ταξείδιον καὶ ὁ Ἀραξίγγερ ἐφθασεν εἰς τὴν Πετρούπολιν.

Τὴν πρωτὴν τῆς 23 Μαρτίου 1804, ὅτε ὁ Ἀργαμάκωφ εἰσῆλθεν εἰς τὸν κοιτῶνα τοῦ αὐτοκράτορος, ὁ Παῦλος παρεπονείτο ὅτι ἐπασχεν ὑπὸ κεφαλαλγίας καὶ ὅτι ἐταράσσετο ὑπὸ ὄνειρων. Ἐνεδύθη καὶ παραλαβὼν τὸν ὑπασπιστὴν του ἀνέβη εἰς τὴν ἄμαξαν ἵνα μεταβῇ πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ Κοκκίνου Παλατίου.

— Δὲν εἶνε ὠραῖον; ἠρώτησεν ὅταν ἐφθασαν ἐκεῖ.

— Νομίζω ὅτι πολὺ προσβάλλει τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἀπήντησεν ὁ Ἀργαμάκωφ τεταραγμένος, φαίνεται ὡς ἂν νὰ ἐβάσῃ μὲ αἷμα.

— Μὲ αἷμα; Πῶς σοῦ ἦλθεν αὐτὴ ἡ ἰδέα; Ἴσα ἴσα ἔβλεπα ἀπόψε εἰς τὸ θυρεὸν μου ὅτι ἡμῖν ἐξαπλωμένος ἐντὸς φερέτρου καὶ ὅτι τὸ φερέτρον ἐπλεεν εἰς θάλασσαν ἐξ αἵματος. Καὶ εἶχε κόμητα ἡ θάλασσα ἐκεῖνη, ἅτινα συνετρίβοντο εἰς τοὺς τοίχους τοῦ Κοκκίνου Παλατίου. Καὶ ὁ Πάλεν καὶ ὁ Βαλεριανὸς Σούβωφ ἀναίσχασμένοι ἐπάνοι εἰς ἰκρίσματα, ὅπως εἶνε τὰ τῶν ἐργατῶν, ἐνέβαπτον εἰς τὸ αἷμα τοὺς χρωστήρας των καὶ ἐχρωμάτιζον τὸ Παλάτιον καὶ τὸ ἔκαμνον κόκκινον. Καὶ ἔξαφνα δὲν ἦτο τὸ Κόκκινον Παλάτιον

τὸ ὅποιον ἐχρωμάτιζον, ἀλλὰ τὸ τοῦ Ἁγίου Μιχαήλ. . . Ἀργαμάκωφ, ἠξέυρεις νὰ ἐξηγῆς τὰ ὄνειρα;

— Ὅχι, Μεγαλειότατε, ἀπήντησε συθροπάζων ὁ ὑπασπιστής.

Τὸ ἀπόγευμα προσεκλήθη ὁ Πάλεν νὰ παραστῇ τῷ αὐτοκράτορι. Οἱ ὑπασπισταὶ ἤκουον τὸν Παῦλον ζωνηρῶς συζητοῦντα μετὰ τοῦ διευθυντοῦ τῆς Ἀστυνομίας καὶ ὅταν οὗτος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ δωματίου ἦτο ὄχρὸς καὶ τεταραγμένος. Ἐπορεύθη ἀμέσως παρὰ τῷ μεγάλῳ δουκί, ὅστις δὲν ἠθέλε κατ' ἀρχάς νὰ τὸν δεχθῇ καὶ τὸν ἐδέχθη μόνον, ἀφ' οὗ ἐπὶ πολὺ ἐπέμεινε.

— Μὴ μοὶ κάμῃς πλέον λόγον διὰ τὰ κακοῦργά σας σχέδια, ἦσαν αἱ πρώται λέξεις τοῦ Ἀλεξάνδρου.

— Ἴσα ἴσα σήμερον πρέπει νὰ σᾶς κάμω λόγον, ἀπήντησεν ὁ Πάλεν. Πρέπει δὲ νὰ μὲ ἀκούσητε, διότι αὔριον θὰ ἦνε ἀργὰ πλέον καὶ διὰ σᾶς καὶ δι' ἐμέ.

— Διὰ τί;

— Ὁ τζάρος μὲ διέταξε νὰ συλλάβω τὴν αὐτοκράτειραν καὶ τοὺς μεγάλους δοῦκας.

— Ἀδύνατον.

— Ἴδου τὸ ἔγγραφο. Ἡ Α. Μ. ἡ αὐτοκράτειρα ἐξορίζεται.

— Καὶ τί λοιπὸν μὲ περιμένει ἐμὲ καὶ τοὺς ἀδελφούς μου;

— Βίρατῃ ἐν φρουρίῳ, ἀπήντησεν ἀμέσως ὁ Πάλεν. Ἄλλ' ἔχετε πιστοὺς θεράποντας, οἵτινες θὰ σᾶς σώσουν. Ὁ αὐτοκράτωρ ἔχει διατεταραγμένους τὰς φρένας, θὰ τὸν ἀναγκάσωμεν νὰ παραιτηθῇ.

— Καὶ ἂν ἀντισταθῇ;

— Δὲν θὰ ὑποχωρήσωμεν. . . Ἀλλὰ, σᾶς παρακαλῶ, δόσατέ μοι δειγμά τι τῆς συναίνεσώς σας.

Ὁ Ἀλέξανδρος ἤρχισε νὰ δακρύῃ καὶ στραφείς ἐξῆλθεν εἰς τὸ παράθυρον.

Ὁ Πάλεν ἐθεώρησε τούτο ὡς συναίνεσιν καὶ ταχεῖ βήματι ἀπεμακρύνθη.

Ὁ αὐτοκράτωρ εἰδείκνυεν εἰς τὰ ἐννέα μετὰ τῆς οἰκογενείας του.

Ἀπὸ πολλοῦ χρόνου δὲν τὸν εἶδον τόσον εὐθυμὸν μόνον ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τὸ βλέμμα του προσηλώνετο μὲ παράξενον ἔκφρασιν ἐπὶ τοῦ μεγάλου δουκὸς διαδόχου. Εἰς τὰς δέκα ἀπεσύρθη εἰς τὸν κοιτῶνά του καὶ μετ' ὀλίγας στιγμὰς ὅλα τὰ φῶτα ἦσαν σχεδὸν ἐσβεσμένα εἰς τὰ ἀνάκτορα τοῦ Ἁγίου Μιχαήλ.

Εἰς τὰς ἑνδεκα καὶ εἰκοσι, παρουσιάσθησαν εἰς τὴν πύλιν τῶν ἀνακτόρων οἱ συνωμότες ἑνοπλοὶ καὶ μετμημισμένοι. Ὁ σκοπὸς ἐφώνησε: Τίς εἶ; πρόστεινε τὴν λόγγην καὶ ἐμπόδισε τὴν διόδον, ἀλλ' ὅτε παρουσιάσθη ὁ Ἀργαμάκωφ καὶ διεκλήρυνεν ὅτι ἤρχοντο συνεπεῖς ἰδιαιτέρας τοῦ

αὐτοκράτορος διαταγῆς, ὁ στρατιώτης ἀναγνωρίσας τὸν ὑπασπιστὴν, ἀφῆκε τὸν ὑποπτον ὄμιλον νὰ εἰσέλθῃ.

Οἱ συνωμότες ἀνέβησαν ἐν τάχει τὴν κλίμακα, διήλθον τὸν προθάλαμον βαίνοντες ἀροποδητεῖ καὶ ἔστησαν πρὸ τῶν αὐτοκρατορικῶν δωματίων. Ὁ Ἀργαμάκωφ εἰσῆλθε μόνος εἰς τὸν ἀντιθάλαμον, ὅπου ἐφρούρει εἰς κοζάκος.

— Τίς εἶ, ἐφώνησεν οὗτος.

— Καλός.

Ὁ κοζάκος ἀνεγνώρισε τὸν ὑπασπιστὴν, ἀλλ' ὅταν οὗτος ἠθέλησε νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὸν κοιτῶνα, ὁ στρατιώτης τὸν ἐμπόδισε λέγων:

— Ὁ αὐτοκράτωρ κοιμᾶται.

— Τὸ ἔξυρω! θέλω νὰ τὸν ἐξυπνήσω.

— Τὸ ἀπηγόρευσε φητῶς.

— Ἡ πόλις καλεῖται, πρέπει νὰ τὸν ἐξυπνήσω, ἀνεφώνησεν ὁ Ἀργαμάκωφ καὶ ἐγύθη εἰς τὸ ἰδιαιτερον δωματίον τοῦ Παύλου.

Οἱ ἄλλοι εἰσελθόντες εἰς τὸν ἀντιθάλαμον ἠθέλησαν τὸν ἀκολουθήσουν.

Ἀλλὰ τότε ἐνόησεν ὁ κοζάκος τί ἔτρεχε καὶ πλησίασας εἰς τὴν θύραν ἤρχισε νὰ φωνάζῃ: προδοσία, προδοσία!

Ὁ αὐτοκράτωρ ἐξύπνησε καὶ ἤναψε φῶς, ἐν ᾗ ὁ κοζάκος ἐπιπτε κατατρυπημένος ὑπὸ πληγῶν καὶ διήρχοντο ὑπὲρ τὸ πτώμα του οἱ συνωμότες.

Ὁ Παῦλος ἐπῆδησεν ἀπὸ τῆς κλίνης καὶ προσεπάθησε νὰ φύγῃ διὰ μυστικῆς θύρας, ἀλλὰ δὲν τὴν εἶρεν ἐγκαιρῶς καὶ ὁ Ἀργαμάκωφ τὸν ἐπλησίασε.

— Τί θέλεις; ἔγασες τὸν νοῦν σου; ἐφώνησεν ὁ αὐτοκράτωρ ἀλλὰ δὲν τῷ ἀπήντησεν. Ὅταν εἶδεν ὁ Παῦλος τοὺς ἄλλους εἰσερχομένους, ἔλαβε τὸ ξίφος του ἕτοιμος νὰ ὑπερασπισθῇ μέχρις ἐσχάτων. Τῷ ἐφάνη δὲ θαυμαστὸν ὅτι ἔβλεπεν ἐνώπιόν του ὡς συνωμότες ὅλους ἐκείνους εἰς οὓς εἶχε παράσχει πᾶσαν ἐμπιστοσύνην, τὸν Πάλεν, τὸν Βένινξεν, τὸν Τζιτζάκωφ, τοὺς Ἀδάρωφ, τὸν Ταταρίνωφ, τοὺς Σούβωφ, τὸν Βερνίτζκοι.

— Τί ζητεῖς καὶ τί ζητοῦσιν οἱ σύντροφοί σου; ἠρώτησε τὸν Πλάτων Σούβωφ, ὅστις ἐγένετο ποτὲ ὁ ἐνομούμενος τῆς μητρὸς του.

— Νὰ παραιτηθῆς, ἀπήντησεν οὗτος.

— Διὰ τί;

— Διότι δὲν ἔχεις πλέον τὰς φρένας σου, ἀπήντησάν τινες.

— Δὲν παραιτοῦμαι.

— Πρέπει.

— Τίς θὰ μ' ἀναγκάσῃ;

— Ἡμεῖς.

Ὁ Πλάτων Σούβωφ ἐπλησίασεν εἰς ἕνα κρηστάτην, οὗ εἶχεν ἀνάψῃ ὁ Ἀργαμάκωφ τὰ κηρία, καὶ ἤρχισε νὰ ἀναγινώσκῃ τὸ ἔγγραφο τῆς παραιτήσεως.

— Σὺ, διέκοψε λέγων ὁ τζάρος, τὸν ὅποιον ἐνέπλησα εὐεργετημάτων;

— Δὲν εἶσαι πλέον κύριός μας, τὸ ἔθνος ἀνεκλήρυνε τὸν υἱόν σου, ἀπήντησε.

— Ζῶ, ἄρα ἐγὼ εἶμαι ὁ αὐτοκράτωρ καὶ σᾶς διατάσσω. . .

— Δὲν ἔχεις πλέον δικαίωμα νὰ διατάτῃς.

— Καὶ σὺ, Ἀργαμάκωφ, ἔχεις αἷμα εἰς τὰς χεῖρας.

— Εἶνε κόκκινα χειρόκτια, δὲν εἶνε αἷμα, ἀπήντησεν ὁ Ἀργαμάκωφ μὲ σαταρικήν εἰρωνείαν.

Ὁ τζάρος τὸν παρετήρησεν ἐκστατικῶς καὶ δεικνύων ὅτι δὲν ἐνόησεν.

— Ἰπὸγραψον, τῷ ἐφώνησαν οἱ συνωμότες καὶ ὁ Σούβωφ τῷ ἔτεινε τὸ ἔγγραφο.

Ὁ Παῦλος, ἀντὶ ν' ἀπαντήσῃ, ἐσήκωσε διὰ τῆς αἰχμῆς τοῦ ξίφους του τὸ ἔγγραφο καὶ τὸ ἐρρίψε κατὰ γῆς.

Οἱ συνωμότες ἐδίστασαν.

— Ἄν δεῖξετε ἀδυναμίαν εἰσαθε ὅλοι χαμένοι, ἐφώνησεν ὁ Βένινξεν.

— Μὴ φοβείσθε, ἀνέκραξεν ὁ πρέσβυς τῆς Ἀγγλίας, ὅστις ἔως τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἐκρόπτετο.

— Ἄ! ἡ Ἀγγλία μὲ ἀνταρμείβει! ἀνέκραξεν ὁ Παῦλος. Εὐγνωμοσύνη ἐμπόρου.

Ὁ Σούβωφ κατήνεγκε τὸ πρῶτον κτύπημα, καὶ πάντες ἔπειτα ἐπέπεσαν κατὰ τοῦ δυσμοῖρου μονάρχου. Τῷ ἀφῆσαν τὸ ξίφος, τὸν ἐρρίψαν κατὰ γῆς καὶ ὑβρίζοντες αὐτὸν τὸν ἐκτύπων κατ' ἐπανάληψιν. Ἐζήτησε χάριν καὶ μάτην παρεκάλει νὰ φεισθῶσι τῆς ζωῆς του. Ὅταν αἱ φωναὶ του ἤρχισαν νὰ ἦνε τοιαῦται, ὥστε νὰ ἦνε φόβος μήπως ἀκούσωσιν οἱ φύλακες, ὁ Ἀργαμάκωφ ἐξέβαλε τὴν ταϊνίαν του, περιετόλιξε δι' αὐτῆς τὸν λαμὸν τοῦ αὐτοκράτορος καὶ οἱ ἄλλοι ἐτράβηξαν. . .

Ἄμα ἐξέπνευσεν ὁ Παῦλος, ὁ Πάλεν ἐσπευσε παρὰ τῷ Ἀλεξάνδρῳ καὶ τὸν ἐχαιρέτισεν αὐτοκράτορα. Ἄλλ' ὁ μέγας δοῦξ ἠρώτησε:

— Ποῦ εἶνε ὁ πατήρ μου, τί τὸν ἐκάμετε;

Ὁ Πάλεν εἰώπα. Ὁ Ἀλέξανδρος ἐξερράγη εἰς δάκρυα.

Ἐκλαύτεν εἰλικρινῶς τὸ θυμῶν, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμησε νὰ προβῇ εἰς τὴν τιμαρμίαν τῶν δολοφόνων.

Μίαν ἕραν μετὰ τὸ φρικτὸν τοῦτο δράμα, ὁ πρίγκηψ Βερνίτζκοι παρουσιάσθη μὲ τὸν Ἀργαμάκωφ πρὸς τὴν Ουγατέρα τοῦ Ἰδου ὁ σύζυγός σου, τῆ εἶπε.

Αὕτη δὲν εἰδείξε πολλὴν προσοχὴν εἰς τοὺς λόγους τούτους. — Ἀληθεύει, ἠρώτησεν, ὅτι ἐδολοφονήθη ὁ αὐτοκράτωρ;

— Παῦλος ὁ Ἀ' ἀπέθανεν εἰς τὰς ἑνδεκα καὶ ὁ Ἀλέξανδρος Ἀ' ἀνεκνήρυνε αὐτοκράτωρ πατρῶν τῶν Ρωσσιῶν.

— Ά! ένωθ, άνέκραξεν αύτη με φρικτόν νευρικόν γέλωτα. . . Καί διά τί τά χειρόκτια αύτά τά κόκκινα; είπεν έπειτα άποτεινομένη πρòς τόν Άργαμάκωφ. Τò αίμα δέν θά έκοκκίνιζε τάς χείράς σας και χωρίς αύτά;

— Άπατάσθε. . .

— Καταλαμβάνα, θά τόν έπιύξατε ώς τόν Πέτρον τόν Γ'.

Τώρα σας χρωστώ μίαν εξήγησιν. Είς ουδέμíαν ποτέ σγέσιν ήλθον πρòς τόν άυτοκράτορα, ή όποία νά δικαιολογή τò έγκλημά σας. Σάς μόνον ήγάπησα, αλλά ποτέ δέν θά νυμφευθώ δολοφόνον.

— Άξίνια. . . έφώνησεν ίκετεύων ό Άργαμάκωφ.

— Έξω, έθλιε!

Τόν άπόθθησε και εξήλθε.

Μετ' όλίγας στιγμάς ήκούσθη κρότος πιστολίου. Ό Άργαμάκωφ ήτοκτόνευε υπό τò παράθυρον τής Άξίνιας.

ΠΕΡΙ ΕΡΥΘΡΟΥΦΛΩΝ

Ό Thomas Young και ό Helmholtz πρòς εξήγησιν τής ένεργείας τών δονήσεων αίτινες παράγουσι τò χρώμα τού φωτός επί τού όργάνου τής όράσεως εξήνεγκαν τήν γνώμην, ότι ό άμφιβληστροειδής χιτών τού όφθαλμού συνίσταται εκ πολλών νευρικών ίνών, ών εκάστη είναι ώρισμένη και ευαίσθητος μόνον εις ώρισμένων χρωμάτων δονήσεις' ούτω πρòς εξήγησιν π.χ. τού έρυθρού, τού κυανού κ.τ.λ. ύπάρχουσιν ίδιαι ίνες' εάν δέ ή ένεργεια γίνεται εξ ίσου επί πασών τών ίνών έχομεν τήν αίσθησιν τού λευκού, ήτοι τών άδιακρίτων ακτίνων τού φωτός. Φαίνεται δέ ότι εν τώ άκροτάτω όρίω τής περιφέρειας τού άμφιβληστροειδούς έλλείπουσιν αι πρòς αίσθησιν τού έρυθρού χρώματος κατάλληλοι ίνες, και τούτο έβεβαιώθη διά πειράματος. Όταν φέρη τις έρυθρόν τι άντικείμενον εκ τών ύπισθεν τής κεφαλής πρòς τά πλάγια τού όφθαλμού, τò άντικείμενον κατ' άρχάς, πριν ή πέσωσιν αι ακτίνες αύτου επί τού κεντρικωτέρου μέρους τού όφθαλμού, φαίνεται μέλαν. Διά τά κυανά άντικείμενα δέν συμβαίνει τò τοιοϋτον, διότι ταύτα άμέσως φαίνονται κυανά.

Τò περιεργώτατον όμωσ είναι, ότι ύπάρχουσιν άνθρωποι, τών όποιων τò όπτικόν νεϋρον δέν έχει έντελώς τήν αίσθησιν τού έρυθρού, δηλαδή έλλείπουσιν εξ αύτου αι πρòς αίσθησιν τού έρυθρού χρώματος ώρισμένοι ίνες. Δέν είναι δε σπάνιοι οι τοιοϋτοι άνθρωποι, διότι μεταξϋ είκοσι περίπου εις έχει τò φυσικόν τούτο ελάττωμα. Τους ανθρώπους τούτους ώνόμασαν έρυθροτύφλους, δια τούτοισιν δέ τò ελάττωμα αύτών, εκ τού διασώμου Άγγλου φυσικού Dalton, β-στις εφ' έαυτου πρòτον άνεκάλυψε τήν έλλειψιν ταύτην. Είς τους έρυθροτύφλους τò έρυθρόν φαί-

νεται πράσινον βαθύ ή κίτρινον. Εν τής συγγέσεως δέ ταύτης τών χρωμάτων δύνανται νά προκύψωσι και προέκυψαν μάλιστα ένίστε όλεθρια άποτελέσματα. Ούτω π.χ. ήταν τοιοϋτοι έρυθροτύφλοι γίνωνται ύπάλληλοι σιδηροδρόμων ή οιακισται, δέν διακρίνουσι τά διά φανών ή σημείων σημαία όταν είναι πράσινα ή έρυθρά. Διά τούτο τανϋν αι διευθύνσεις τών σιδηροδρόμων προσέχουσι τά μέγιστα κατά τήν έκλογήν τών ύπάλληλων, δι' ιδιαιτέρου δέ πρòς τούτο όργάνου, τού χρωματοδακτυλίου (chromo-typist) εξετάζουσιν άκριβώς τους δι' ύπηρεσίαν ύποψηφίους.

ΥΠΡΟΝ Η ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΠΥΡ

Κατά τόν Βυζαντινόν χρονογράφον Μαλάλαν, ό βασιλεύς Άναστάσιος είχε μετακαλέσει παρ' έαυτώ (514 μ. Χ.) τόν φιλόσοφον Πρόκλον τόν Άθηναϊον, ούχι τόν μέγαν Πλατωνικόν, άλλ' έτερόν τινα φυσικόν και χημικόν έμπειρότατον. Ό Πρόκλος κατεσκεύασε τότε εκ θείου άπύρου κόνην λεπτοτάτην, ήτις ριπτομένη κατά τού εάλου τών πολεμίων, και άπτομένη, ως βεβαίως, διά μόνης τής τού ήλιου θερμης, κατέκαυσε τήν στόλον τού Βιταλιανού (άρχηγού τών Γότθων και άλλων βαρβάρων). Αν τò γεγονός τούτο έχη ύπόστασιν τινα αληθείας, πρέπει νά υποθέσωμεν, ότι εκποτε έγέγοντο αι πρòτοι άπόπειραι τής κατασκευής τού ελληνικού πυρός, τò όποιον τελειωθέν βραδύτερον πλείστον μόν έχρησίμωσαν εις τους κατά Μωαμεθανών πολέμους, άπετέλεσε δέ τήν βάση τής πολυύ παλιν βραδύτερον επινόησης πυρίτιδος. Έτερός τις δέ χρονογράφος, ό κατά τήν ΙΒ' έκατονταετηρίδα άκμάσας Ζωναράς, άποδίδει εις τόν Πρόκλον και άλλο επινόημα' ότι εγάλευσε κάτοπτρα πυροφόρα, τά όποια αναρτηθέντα επί τού τείχους τής Κωνσταντινουπόλεως, κατέναντι τών πολεμίων νηών, κατεπυρόλησαν αυτάς διά τής άντανκαλάσεως τών τού ήλιου ακτίνων. Άλλά τούτο νομίζεται παντάπασι μυθώδες' και ύπ' αύτου δέ τού Ζωναρά δέν αναφέρεται ειμή ως άδόξωτον.

Ό μηχανικός Καλλίνικος, ό καταγόμενος εκ τής εν Συρίζ Πιλιουπόλεως, έλθών εις Κωνσταντινούπολιν (κατά τήν πρώτην πολιορκίαν αύτης ύπό τών Άράβων, 672—678 μ. Χ), έφωρεν αύτόθι τò παρ' αύτου επινόημα εν γράφην ή ελληνικόν πυρ. Ό Καλλίνικος έτελείωσεν, ως φαίνεται, παραδόξως τò τού Πρόκλου επινόημα, διότι τò παρ' αύτου εν τή Ζ' έκατονταετηρίδι κατασκευασθέν χημικόν μίγμα ήτο πολύ τού πρòτου δραστηώτερον. Βεβαίως εν τώ έκαίεν εν τώ ύδατι και ότι, παρά τήν φύσιν τών άλλων πυρών τών όποιων ή φλόξ τείνει πρòς τά άνω, τò τού Καλ-

λινίκου πυρ έφέρετο πρòς τά κάτω τε και πρòς πσσαν οίανδήποτε ήθελε δοθῆ αύτῷ διεϋθύνσιν. Κατέστρεψε δέ τά πάντα, και ούτε λίθος ούτε σίδηρος άντειχεν εις τήν όξείαν αύτου ένεργειαν' ούδῃ ήδύνατο νά σβέσθῃ ειμή δι' έξους, ή άμμου, ή ούρων. Η χρῆσις αύτου ήτο ποικίλη. Εν μὲν ταίς ναυμαχίαις επλήρουν διά τής ύλης ταύτης πυροπολικά, τά όποια, έμβάλοντες εις αύτά πυρ, εξώθουν κατά τών πολεμίων' και πλην τούτου επέθετον επί τής πρόρας τών δρομώνων μεγάλους χαλκίνους σίφωνας δι' ών έσφενδόνιζον τò πυρ εκείνο κατά τών πολεμίων. Είς δέ τους κατά ξηράν αγώνας, ή εξηκοντιζετο δι' αναλόγων τινών σωλήνων, ή περιεκλειστο, ότε μὲν ως κόνης ότε δέ ως έλαιον, έντός ύέλινων ή επικεχρισμένων πηλίνων άγγείων, τά όποια οι στρατιώται έβρίπτον διά τής χειρός, άνάφαντες τò εμπόρευμα. Εν ταίς πολιορκίαις ένίστε περιερίζοντο εις τò νά βάλλωσιν επί τάς μηχανάς τών πολιορκητών έμβόλα σιδηρά έχοντα μὲν όξυτάτην τήν άκρην, περιεβελημένα δέ διά στυπκείου ποτισθέντος ύπό τής ύλης ταύτης. Άλλά φοβερώτατον άπέβλεπε μάλιστα τò ελληνικόν πυρ ότε έννάσσετο διά βαλλιστρίδων εις όσιν υπερβάλλουσιν, ήτις, διασχίζουσα τόν άέρα ως άστραπή και κεραυνός, κατέφλεγε, εάν πιστεύσωμεν τά λεγόμενα, δλόκληρα τάγματα και πλοία και οικοδομήματα. Τοιούτο λέγεται ότι ήτο τò πυρ τò ύπό τού Καλλινίκου επινόηθέν και διακινωθέν εις τήν εν Κωνσταντινουπόλει κυβέρνησιν. Η κυβέρνησις αύτη ήγωνίσθη και επέτυχε νά διατηρήσῃ επί αιόνας πολλούς άπόρρητον τήν κατασκευήν αύτου, ήτις ενήργετο διαδοχικώς ύπό τών άπογόνων τού Καλλινίκου' τούτο τούλάχιστον λέγει εν τή ΙΑ' έκατονταετηρίδι ό Γεώργιος Κεδρηνός, όστις όμιλῶν περι τού Καλλινίκου επίφρασι' «εκ τούτου κατάγεται ή γενεά τού λαμπρού τού νυνι τò πυρ εντέχνως κατασκευάζοντος.» Και φαίνεται μὲν ότι επί τέλους οι Άραβες εγνώρισαν τò μυστήριον, αλλά περι τά τέλη τού μέσου αιώνος εξέλιπεν, άδηλον πῶς και διά τί, ή χρῆσις τού ύγρου πυρός. Έννοείται ότι εις τους νεωτέρους χρόνους πολλοί έγέγοντο άπόπειραι πρòς άνεύρεσιν τού χημικου τούτου πειράματος' εκ διαλειμμάτων μάλιστα έβρέθη ότι άνεκαλύφθη τò μυστήριον, αλλά πρακτική αύτου χρῆσις ούδέμια άνεφάνη.

Τά τής κοινῆς γλώσσης κ α λ α ν θ α είναι λέξις λατινική, calenda, καλίνδα. Η λέξις αύτη εσθμεινε παρ' τοις Ρωμαίοις τήν α τῶ μηνός. Είς γνωστήν οι Ρωμαίοι δέν διήρουν τόν μήνα εις έβδομάδας, άλλ' ήρίθμουν τας ήμέρας τού μηνός άρχόμενοι από τινος εν τῶ μηνί σταθερού σημείου και βαίνοντες εις τὰ άπείρη. Τα σημεία ταυτα ήσαν τρία' αι καλίνδα η καλένδα (α τῶ μηνός), αι Νόναι (δ και εις τινος μηνός 7 τῶ μηνός) και Κίδοι (13 και εις τινος μηνός 15 τῶ μηνός). Εκ τούτου επεγράφησε νη καλουται: κη παρ' ήμιν τὰ άδόξωτα κατά τήν κατ' έξοχήν πρώτην τῶ μηνός, ταυτίς τήν πρώτην τῶ έτους, κ α λ α ν θ α. Εκ τούτου και ή παροιμία άναβέλλειν πράγμα τι εις τας

ελληνικῆς καλένδας, ταυτίσιν άναβέλλειν διὰ πάντοτε διότι οι ελληνικοί μήνες δέν είχαν καλένδας, ήτις παροιμία αντιστοιχεί περίπου πρòς τὸ νῦν εν χρῆσει λόγιον' τὸν μήνα' τῶ δέν έχει Σάββατον. Σ. τ. Δ.

ΚΑΛΑΝΔΑ

Παύ εδούκει ό παρατηρητής και ό ιστορικός τόν ιδιάζοντα χαρακτήρα εκάστου έθνους; εις τὰ πατροπαράδοτα αύτου έθιμα' πόθεν ό νομοθέτης θά λάβῃ τάς άρχάς και τάς βάσεις τών θεσμοθεσιών του; από τών τοπικῶν έθίμων' τότε ή καρδιά τού ανθρώπου ύλακτεί, καθώς έλεγεν ό Όμηρος, ή λακταρεί, καθώς λέγομεν και ήμεις ακόμη και σήμερα, και τὸ γλυκύ εκείνο αίσθημα τής πατρίδος άναζωπυροϋται, και εις τών υπεργήρων αύτων ακόμη και τών πενητήκοντα πολλάκις ετη ξενητευμένων τήν μνήμην; όταν αναπολήσασι τὰ έθιμα τής πατρίδος των, τους φυσικούς τούτους τού λαου θεσμούς, τους όποιους ός τις περιφρονεί και εξευτελλίξει,

«κενος εκ σιδήρου ή άδάμαντος κεχάλευται μέλαιναν κοσθήν.»

Μοι διηγείτο γέρων ίερωμένος και διδάσκαλος ότι οι εν Πελοποννήσῳ άρνησιθησκοι λαλιώται, όσάκις ήκουσιν κατ' έτος τελοϋμένην μετά πυροβολισμών ύπό τών Χριστιανών τήν Άνάστασιν, επυροβολούν συνορτάζοντες και αύτοί. Τά έθιμα εις τὰ ζώντα άρχαία τών έθνών, είναι αι περγαμνηκαί τής καταγωγής των. Τίς ήδύνατο νά μη άναγνωρίσῃ τας παλαιάς Άθηναϊκῆς, όταν τήν τεσσαρακοστήν πρώτην ήμέραν από τού Πάσχα, επίστρεφον από τής Καισαριανῆς, πρὸ όλίγων ακόμην έτών, κλαδύφοροϋσαι και αύται και οι κώνηνες, εφ' ών επωγούντο, όγκώμενοι εξάκουστον και λαμπρόν, εν φ' διεβάζον μεταξϋ μυριάδας θεατῶν, φαιδρονομένων πρòς τὸ θέαμα; Και τί άλλο έκαμναν και πρὸ είκοσιν αιώνων οι σκόμποντες ευφυώς άλλήλους τὰ εξ' Αμάξης περι τήν περι τόν Κηφισόν γέφυραν, όταν διά τής ίερας όδοϋ επίστρεφον αι θεσμοφοριάζουσαι από τών Έλευσινιάων; Άλλ' είπον εις τας άπογόνους των ότε είναι έντροπή νά καθβαλικεύωσιν δνάμια, και τὸ έθιμον έπαυσε, και σήμερα, καλώς εκδικούμεναι τους άνδρας των αι Κυρίαί, ζήτούσιν ό χ η μα! Ούτως εκλίπουσιν, ανά εν καθ' ήμέραν, τὰ άρχαιότροπα ταυτα λείψανα τών άρχαίων αιώνων, τὰ λαλοϋντα οικόσημα τής οικιαγενείας μας! ός σπύσωμεν ν' άποθησαυρίσωμεν λοιπόν τινα εξ' αύτων, ως άρχαία κειμήλια, πρòς άλλην τούλάχιστον περιέργειαν, εάν ούχι πρòς σπουδήν, τών μεταγενεστέρων.

Τήν πρώτην εκάστου έτους επανηγύριζον οι Ρωμαίοι, και, κατά μίμησιν και διαδοχήν αυτών, οι τού Βυζαντίου Γραικοί, καθώς και ήμεις άχρι τούδε. «Νέου μὲν γάρ έτους, λέγει ό Ηρακλειανός, τής επισύσης έμελλεν άρξασθαι ήμέρας. . . Σέβουσι δέ τήν εορτήν Ρωμαίοι, Κρόνια προσαγορεύοντες, . . . τήν τε τού έτους

1. Έστια: 12 τῆς: 1 τῶ ρ. τῶ σ. 1 λ. 2. έθνους: τῶ κ. Παπασημαριούλου.

ἀρχὴν ἱερομηνίαν ἔχουσι, καὶ δεξιούονται ἀλλήλους ἐν ταύτῃ μάλιστα, καὶ προσαγορεύουσι, νομισμάτων τε ἀντιδόσαι καὶ κοινωνία τῶν γῆς καὶ θαλάττης καλῶν.» Ἀλλὰ, παρακτὸς τῶν φιλοδωρημάτων, τῶν ἐδεσμάτων, τῆς νομισματοφύρου Ἀγιοβασιλόπληττας, τὰ ὅποια μᾶς κάμνουσι, καὶ γέροντας ἤδη, νὰ σκιρτῶμεν κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτὴν πρὸς τὴν μνήμην τῶν παιδικῶν μας χρόνων, εἶνε πρὸ πάντων μνήμης ἄξια καὶ σπουδῆς τὰ *Κάλαντα*, τῶν ὁποίων τὴν ἀρχαίαν ἀφέλειαν διέστρεψέ τις, ἀπειρόκαλος, φαίνεται, δάσκαλος, (καθὼς ἄλλος τοιοῦτος διώρθωσε τὸν Ἑρωιδάκριτον), ἀντεισάξας, κακῆ τύχῃ, δειλαίος, ἐν Ἑλλάδι τὴν πληκτικωτάτην καὶ ἀνούσιον ἐκείνην περὶ γραμμάτου ραψωδίαν, διὰ τῆς ὁποίας μᾶς ζαλιζοῦσι κατ' ἔτος τὰ παιδία, πληρωνόμενα, ὅχι νὰ ἐξακολουθήσωσιν, ἀλλὰ νὰ παύσωσιν ἄδοντα τὸ ταχύτερον, ὡς ὁ Ἀράβιος αὐλητῆς ἐκεῖνος, θς

• Χαλκοῦ μὲν ἤλπει, τετάρτων δ' ἐπαύετα.»

Πόσον τερπνότερον, καθόσον καὶ φυσικώτερον καὶ πατροπαράδοτως σεβαστότερον, μὲ ἔθελγεν, ἐνθουσοῦμαι, παιδίον ἔτι, ὁ θίασος τῶν ἐν τῇ Κάλκῃ κωπηλατῶν, ἐρχόμενος μετὰ τοῦ βιολίου καὶ τοῦ λαούτου του, περὶ τὴν δευτέραν τῆς νυκτὸς ὥραν, παρὰ τὴν θύραν τῆς πατρικῆς οἰκίας, καὶ ἐρωτῶν, σκαιότερα καὶ ὑποβεβρωγμένη πῶς τῆ φωνῇ: *Νὰ καλανθίσουμε; καὶ ἀρχόμενος μετὰ βοκχικῆς, ἀλλ' ἠδέϊας συμφωνίας τὰ, τίς οἶδεν ἀπὸ πόσων ἐκατοντάδων ἑτῶν ἀναλλοιώτως ἐπαναλαμβάνόμενα καὶ μετὰ τῆς αὐτῆς πάντοτε γλυκυθυμίας ἀκούόμενα, Κάλαντα;* Ἀρχιμηνα καὶ ἀρχιχρονιά, καὶ ἀρχὴ καλὸς ἡμῶν χρόνος Ἀγι-Βασίλης ἐργεῖται κτλ.

Ἄποια δὲ προσοχὴ ἐκυρίευσ, καὶ ὅποιοι παλμοὶ καρδίας συνεκίνουν τὴν οἰκοδόποιαν ἰδίως καὶ μάλιστα τὰς *Demoiselles*, ὅταν ἤρχοντο τὰ ἐγκώμιά των!

Εἴπαμε τοῦ Ἀφέντη μας, θς ἡ ποῦμ' καὶ τῆς Κερά: μας: Κερά ἡψηλῆ, Κερά λιγνῆ, Κερά καμαροφρόδα, πῶχαις τὸν ἥλιο πρόσωπο καὶ τὸ φεγγάρι στήθη, καὶ τοῦ κορέκου τὸ φερό ἔχεις καμαροφρόδι κτλ.

Κόπτετε, κόπτετε, λογιώτατοι καὶ φιλόσοφοι, κόπτετε καθ' ἡμέραν ἀνὰ ἓνα κράδαμον τοῦ εὐθαλοῦς δένδρου τῶν πατροπαράδοτων ἐθνικῶν παραδόσεων, καὶ ἀναπαύθητέ ποτε εὐχαριστημένοι ὑπὸ τὴν σκιάν τοῦ γυμνοῦ αὐτοῦ σκελετοῦ! Ἀλλ' ἄφστε τοῦλάχιστον εἰς τὸν λαὸν τὴν ἀρχαίαν καὶ ἀπέριττον ποιήσιν του, τὰς ἀναμνήσεις, τὰ ἔθνη, τὰς παραδόσεις του. Θέλει νὰ μάθῃ τις πόσων αἰώνων ἀρχαιότητα ἔχουσι τὰ γελώμενα σήμερον ταῦτα κάλαντα; Ἰδοὺ τί περὶ αὐτῶν λέγει Μιχαὴλ ὁ Ψελλός:

Ἡ τῶν Καλαντῶν Ἰταλίας ἡμέρα. . .
 Ῥήμης μὲν οὔσα δόγμα τῆς παλαιτέρας, εὐάγγελον δ' ἄθυμα τῆς νεωτέρας. . .
 Ἦς γὰρ Καλάνδας οἶδεν ἡ Κωνσταντινου. Πρὸ τῶν θυρῶν δὲ συντρέχουσι μυριοί,

σκιρτῶντες ἔδδ καὶ γελῶντες ἄθροον, εὐάγγελον σκίρημα τοῦ παντὸς χρόνου, εὐήχον οἰώνημα, κήρυγμα ξένων.»

Ἡ ἐπομένη ἐπιστολὴ τοῦ Ἀλεξάνδρου Σούτσου ἐγράφη τῇ 1 Ἰανουαρίου 1859, ἐκ τῶν Φυλακῶν τοῦ Ἰκαριμπολά. Τὸ πρωτότυπον αὐτῆς εὑρίσκεται εἰς χεῖρας τοῦ ἐν Ἀθήναις κ. Ἐδελίδου, γαμβροῦ ἐπ' ἀδελφῇ τοῦ φειμηθέντου ποιητοῦ. Σ. τ. Δ.

ΜΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡ. ΣΟΥΤΣΟΥ

Προθινοτάτη αὐταδέλφη!

Ἄντι φίλης ἀνθρωπίνης φωνῆς, ἀπαίσιος κρότος τηλεβόλων ἐξύπνισέ με σήμερον εἰς τὴν φυλακὴν ἀναγγέλλων μοι τὸ νέον ἔτος δουλικῶν καὶ πρόδρομον ἴσως ἄλλων ἔτι ἐξ τοιούτων. Ἀλλὰ μὴ, ἀγαπητὴ ἀδελφῆ, μὴ ἐπιχύσης δάκρυ λύπης ἀντὶ χαρᾶς εἰς τὸν μαρτυρικὸν στέφανον, τὸν ἐπιτεθέντα εἰς τὴν κεφαλὴν μου ὑπὸ τῶν Γραμματέων καὶ Φαρισσαίων τῆς Ἑλλάδος.

Κενὸν σχεδὸν ἔχων τὸ βαλάντιον, προσφέρω σοι, ὡς μόνον δῶρον τοῦ ἀγίου Βασιλείου, ἐν εἰκονισμάτιον καλλιτεχνίας Ῥωσικῆς, ἀλλὰ τὸ τιμαλφέστερον πάντων εἰς καρδίαν χριστιανικῆν ἔλπίζω δὲ ὅτι ἐκ τῶν πρὸς τὸν Ἰσταυρωμένον ἐωθινῶν σου δεήσεων μία ἔσται καὶ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας ἐμοῦ τοῦ εἰς χεῖρας Ἡελάτων καὶ Ἰσκαριωτῶν ἐμπροσθέντος.

Ἐπεύχομαί σοι μεθ' ὅσης ζέσεως διατηρῶ εἰσέτι ἐν τῇ καρδίᾳ ὑγείαν, μακροβιότητα καὶ πᾶσαν πανοικει εὐημερίαν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 4 Ἰανουαρίου 1859.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΣΟΥΤΣΟΣ

Υ. Γ. Ἐσωκλείω ἑπτὰ μόνον τάλητρα, ὅσα μοι εὐρέθησαν πρόχειρα, πρὸς ἀγορὰν σακχαρικῶν διὰ τὸν οὐρανίσκον τῶν φιλάτων ἀνεψιῶν.

Διατε ἡ ἐκκλησία τῆς Καπνικαρίας ὀνομάζεται **ΚΑΠΝΙΚΑΡΕΑ**

Σώζεται παραδόσις ἐν Ἀθήναις ὅτι ἡ ἐκκλησία Καπνικαρέα ἐπωνομάσθη οὕτως ἐκ τοῦ κτηνίσματος τὸ ὅποιον μόνον ὑπέστη, ὅτε ποτὲ οἱ Τούρκοι ἠθέλησαν νὰ τὴν καύσωσιν. Ἀλλῆ ἐξήγησις δύναται νὰ ἦνε ἡ ἐξῆς: Ἐν Ἀθήναις ἐπεκράτησε πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως ἡ συνήθεια νὰ προπονομάζονται αἱ ἐκκλησίαι διὰ τινος ἐπωνύμου σχέσει ἔχοντος ἢ πρὸς τὸν κτήτορα ἢ ἀλλῃν τινα αἰτίαν. Οὕτως ὑπῆρχον πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως αἱ ἐκκλησίαι ἄγιος Νικόλαος Καλογριῶνης, Παναγία τὸ καντήλι, Παναγία τοῦ Ῥο-

1. Σ. Δ. Πικάνης.
 2. Ὁ Διονύσιος Σουρμελῆς (Κατάστασις συνοπτικῆ τῆς πόλεως Ἀθηνῶν ἀπὸ τῆς πτώσεως αὐτῆς ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων μέχρι τῆς Τουρκοκρατίας) λέγει: Ἄ! Ἀθῆναι ἔμειναν ἔρημοι ἀπὸ τὰ μέσα Μαρτίου 1688 μέχρι τῶν 1690. Τὰ τουρκικὰ στρατεύματα εἰσελθόντα κατέσταν αὐτὴν εἰς τὸ πῦρ. Ἡ ἐκκλησία τῆς Παναγίας ἡ Καπνικαρέα ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης ἔλαθε τὴν ἐπωνυμίαν διότι εἰς τὴν ἐπιστροφὴν των οἱ κάτοικοι (1715) καθαρίζοντες τὴν ἐκκλησίαν, εὗρον μεταξὺ τῆς κεκαυμένης ἕλης τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας ἀκαυστον μὲν, ἀλλὰ κατακαυσιμένην ὄλην, ἐφ' ἣ καὶ Καπνικαρέαν ἐκ τοῦ καπνὸς καὶ κ. ἄ. ρ. ἀπέλασαν αὐτήν.»

δακιοῦ κτλ., ἔτι δὲ καὶ νῦν ἐπωνομάζονται πολλοὶ ἐκκλησίαι, οἷον ἄγιος Νικόλαος Ῥαγκαθᾶς, ἄγιος Ἀθανάσιος ὁ Κουρκοῦρης, Παναγία ἡ Βλασσαροῦ, Παναγία ἡ Ῥόμβη κτλ. Δυνατὸν λοιπὸν ἔκ τινος κτήτορος Καπνικαρέα νὰ ἐπωνομάσθη ἡ ἐκκλησία Καπνικαρέα. Πιθανώτερα βμως εἶνε ἡ πρώτη ἐξήγησις. Σημειωτέον δὲ ὅτι ἡ κατάληξις ἐκ, ἀνευ συνιζήσεως τῶν δύο φωνέντων ἐν τῇ προφορᾷ, εἶνε ἡ συνήθης ἀθηναϊκῆ. *

ΑΙΠΘΕΙΑΙ

Ἡ πολιτεία τῶν μελισσῶν ὁμολογεῖται ὡς τὸ πρότυπον τῆς ἀρίστης μοναρχίας. Πρέπει ὅμως νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι παρ' αὐταῖς οὔτε νόμοι ὑπάρχουσιν, οὔτε δικαί, οὔτε δικασταί, οὔτε δικηγόροι, οὔτε χωροφύλακες καὶ κλητήρες ἢ δὲ ἔλλειψις τούτων, ἡ ἀποτελοῦσα τῶν μελισσῶν τὴν ὑπεροχὴν, κατορθοῦται διότι ἕκαστος τῆς πολιτείας μέλος ἔχει σαφῶς ὀρισμένην τὴν ἀποστολὴν του καὶ οὐδόλως σιέπτεται νὰ ἐκπληρώσῃ ἄλλῃν τινά. Αἱ ἐργάτιδες δὲν ονειρεύονται θέσιν κηφῆνος, οὐδ' οἱ κηφῆνες βραδουργοῦσιν ἵνα γείνωσι βασιλισσαι. Παρ' ἀνθρώποις ἀπ' ἐναντίας ἀδύνατον νὰ λείψωσιν οἱ ταραξίαι, ἀφοῦ καθ' ἡμᾶς ἡ κοινωνία οὐδὲν ἄλλο εἶνε εἰμὴ συναυλία, ἐν ἣ οὐδὲις μουσικὸς στέργει νὰ περιορισθῇ εἰς τὴν ἐκτέλειαν τοῦ μέρους του, ἀλλὰ θέλει νὰ σκεπάσῃ τὴν φωνὴν τῶν ἄλλων ὀργάνων, καὶ ἐκ τούτου ἐπέρχεται ἀνυπόφορος ἀκοφωνία. *

Ποσάκις μοχθοῦμεν ἐπὶ τῷ μόνῳ σκοπῷ νὰ προμηθευθῶμεν καὶ διατηρήσωμεν δυσαρεσκείας, αἰτινες καὶ μόναι ἤθελον φθάσαι καὶ οὐδεὶς ὑπάρχει κίνδυνος ν' ἀπολεσθῶσιν! (Ἀλφόνσος Κάρ).

Ο ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΟΥ Τ' ΑΡΝΑΚΙΑ ΠΑΓΩΝΕΙ

Ἦσαν νύχτα, εἰς τὴν στέγη ἰσογγοῦσε Ὁ βορείας, καὶ ψιλὸ ἔπεφτε χιόνι. Τὶ μεγάλο κακὸ νὰ ἐμνησθεσθε Ὁ βορείας ποῦ τ' ἀρνάκια παγώνει; Μὲς σὸ σπῆτι μὴ χαροκαμμένη, Μὴ μητέρα ἀπὸ πόνου γεμάτη Στοι παιδίον τῆς τὴν κούνια ἀκωμμένη Δέκα νύχταις δὲν ἔλειπε μάτι. Εἶπε τρία παιδία πεθαμμένα, Ἀγγελοῦδια, λευκὰ ὡς τὸν κρίνον, Ἡ ἓνα μόνον τῆς ἔμεινε, Ἐνα, Καὶ στὸν τάφο κοντὰ ἦτον κ' ἔκεινο. Τὸ παιδί τῆς μὲ κλάμμα ἰσογγοῦσε Ὡς νὰ εἴχεται τὸ δόλιο βοήθεια, Κ' ἡ μητέρα σιμὰ του ἰθρηνοῦσε Μὴ λαχτάρα χτυπώντας τὰ στήθη. Τὰ γογγύσματα ἔκεινα καὶ οἱ ἄρηνοι Ἐπληγόνταν βαθεῖα τὴν ψυχὴν μου. Σπῆτροφός μου ἡ ταλαίπωρη ἐκείνη, Ἄχ, καὶ τὸ ἄβυσστο ἦτον παιδί μου. Στοι σπῆτιοῦ μου τὴ στέγη ἰσογγοῦσε Ὁ βορείας, καὶ ψιλὸ ἔπεφτε χιόνι.

Ἄχ, μεγάλο κακὸ μοῦ ἐμνησθεσθε Ὁ βορείας ποῦ τ' ἀρνάκια παγώνει. Τὸν γιατρὸ καθὼς εἶδε, ἰσηκώθη Στὸν τρελῆ. Ὅλοι γόρω ἰσοπαῖναν Φλογετοῖ τῆς ψυχῆς; τῆς οἱ πόθοι Μὴ τὰ λόγῃ ἀπ' τὸ στόμα τῆς βγαῖναν. Ὡ, κακὸ ποῦ μ' ἐβῆκε μεγάλο! Τὸ παιδί μου, γιατί, τὸ παιδί μου. . . Ἐνα τόχω, δὲν μ' ἔμεινε ἄλλο Σωσέ μου το, καὶ πᾶρ' τὴν ψυχὴν μου. Κε' ὁ γιατρὸς μὲ τὰ μάτια ἀκωμμένα Πολλὴν ὥρα δὲν ἔνοιζε στόμα. Τέλος πάντων—ἄχ, λόγια χαμένα— Ὀ μὴ φοβάσαι, τῆς εἶπεν, ἀκόμα. Κ' ἰκαμώθη πᾶς θέλει νὰ σιμῆη Στὸ παιδί, καὶ νὰ ἰδῆ τὸ σφυγμὸ του. Ἐνα δάκρυ ἐπροσπάθασε νὰ κρῖψῃ Ποῦ κατέθ' εἰς τ' ὄχρον πρόσωπό του. Στοι σπῆτιοῦ μου τὴ στέγη ἰσογγοῦσε Ὁ βορείας, καὶ ψιλὸ ἔπεφτε χιόνι. Ἄχ, μεγάλο κακὸ μᾶς ἐμνησθεσθε Ὁ βορείας ποῦ τ' ἀρνάκια παγώνει. Ἡ μητέρα ποτὶ δακρυομένο Του γιατροῦ νὰ μὴ νοῦση τὸ μάτι, Ὅταν ἔχη βαρεῖα ἐσπλημμένο Τὸ παιδί τῆς αἰ πόνου κρῖβάτι! Γ. Χ. ΖΑΛΟΚΟΥΤΣΙ.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἦν Ἰπουργοῦ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως τοῦ αἰδιμίου Ῥίζου τοῦ Νερούλου ὄντος, νεοφώτιστος τις καθηγητῆς τοῦ πανεπιστημίου ἐξύβρισε αὐτὸν δι' ἐπιστολῆς. Οὐδοθέντες δὲ οἱ τοῦ καθηγητοῦ φίλοι τὴν δικαίαν τοῦ Ἰπουργοῦ ὀργὴν, προσήλθον εἰς αὐτὸν, καὶ ἐπεχείρησαν διὰ λόγων μελιχλίων νὰ τὸν δυσωπήσωσι.—Ἄν μὲ ἐπειράζαν αἱ ὑβρεῖς, ἀπεκρίθη ὁ λόγιος καὶ εὐφρῆς Ἰπουργός, μὲ ἐπείραξαν μόνον αἱ ἐν τῇ ἐπιστολῇ τοῦ καθηγητοῦ ἀνορθογραφίαι. Ἦν Νεωσί, γράφει ἡ Ὄρα, ἐγένετο σπουδαία ἀνακάλυψις, ἥτις θέλει φέρει τελείαν ἀλλοίωσιν τοῦ συστήματος τῶν τῶς ἐν χρήσει τυπογραφικῶν στοιχείων ἀντὶ τῶν μέχρι τοῦδε μεταλλικῶν, εὐρέθη τὸ μέσον τῆς ἀντικαταστάσεως διὰ στοιχείων ἐκ στομωμένης ὑάλου (verre trempé) κατασκευαζομένων, τὰ ὅποια οὔτε εἰς φθορὰν ὑπόκεινται καὶ τοὺς χαρακτῆρας πολὺ καθαρώτερον ἀποτυποῦσιν. Αἱ ἤδη ἐν χρήσει μῆτραι δύνανται νὰ χρησιμοποιήσωσι καὶ διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ἐξ ὑάλου στοιχείων. Κατὰ τινα τελευταίας δημοσιευθεῖσαν στατιστικὴν, ἐπὶ 100 γάμων ἀναλογοῦσι 5 διαζύγια ἐν Ἑλβετίᾳ, 2 ἐν Βελγίῳ καὶ 1 ἐν Ὀλλανδίᾳ καὶ Σουηδίᾳ. Ἐν Βυρῶνι ὑπάρχουσι 1364 ὀσάτρα, ἡ τοί: 387 ἐν Γαλλίᾳ, 346 ἐν Ἰταλίᾳ, 168 ἐν Ἰσπανίᾳ, 150 ἐν τῇ Μεγ. Βρεττανίᾳ, 150 ἐν Αὐστρίᾳ, 191 ἐν Γερμανίᾳ, 44 ἐν Ῥωσίᾳ καὶ Πολωνίᾳ, 34 ἐν Βελγίῳ, 23 ἐν Ὀλλανδίᾳ, 20

ἐν Ἑλβετία, 18 ἐν Σουηδία καὶ Νορβηγία, 15 ἐν Δανιμαρκία, 16 ἐν Πορτογαλία, 4 ἐν Τουρκία, 4 ἐν Ἑλλάδι, 3 ἐν Ρωμανία καὶ 1 ἐν Σερβία.

Τὸ ἐν ταῖς φακέλλοις κόμμι, γράφει ἡ «Καρτερία», παρατήρηθη ὅτι ἔχει ὀλεθρίας συννεψίας. Καταγγέλλεται ὅτι μεταδίδει καρκινώδες μίασμα. Ἐσχάτως ὁ καθηγητὴς Βιλρόθ, εἰς τῶν διακεκριμένων καθηγητῶν τῆς Ιατρικῆς σχολῆς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Βιέννης, παρέτηρσε καρκινὸν τῆς γλώσσης μεταδοθέντα διὰ τοῦ κόμμιος τῶν φακέλλων. Ὁ ἀσθενὴς ἦτο νέος τις ἐκ Στουλβαϊσσεμβούργ, ὅστις μετ' οὐ πολὺ ἔπεσε θύμα τῆς φθορᾶς ἀσθενείας. Ἐστὼ τοῦτο πρὸς γνώσιν τῶν ποιούντων χρῆσιν τῶν μετὰ κόμμιος φακέλλων, ὅς οὐδεὶς δύναται νὰ υποθέσῃ τόσῳ κινδυνώδεις.

Ὁ κύριος Μαρόν εἶνε ἀνθρώπος οἰκονόμος ὅστις δυσπιστεῖ πρὸς τοὺς ράπτας ἀγοράζει μόνος του τὸ ὕφασμα καὶ δίδει ὁ ἴδιος τὸ σχέδιον τοῦ ἱματίου. Ἐσχάτως προσεκάλεσε τὸν ράπτην του, ὅστις ἀφοῦ ἔλαβε τὸ μέτρον εἶπεν αὐτῷ, ὅτι τὸ ὕφασμα τὸ ὁποῖον ἠγόρασε δὲν ἀρκεῖ διὰ τὸ φόρεμα. Ὁ Μαρόν τὸν ἀποβάλει καὶ ζητεῖ ἄλλον. Οὗτος λαμβάνει τὸ ὕφασμα καὶ τῷ ὑπόσχεται τὸ ἱμάτιον μετὰ δύο ἡμέρας.

— Νὰ μοὶ φέρῃς καὶ τὸν λογαριασμόν.

— Πολὺ καλά.

Τὴν τρίτην ἡμέραν, ὁ ράπτης ἔρχεται φέρων τὸ ἱμάτιον, ἕπερ εἶνε καλὸν καὶ ἀρκετὰ εὐρὺ καὶ μακρὸν.

— Δός μοι τὸν λογαριασμόν.

— Ἄ! τὸν εἶχα θέσει ἐπὶ τῆς τραπέζης μου καὶ τὸν ἐλησιμόνησα ἐκεῖ.

Κρούουσι τὴν θύραν. Ὑπερέτης ἔρχεται καὶ λέγει:

— Ὁ υἱὸς τοῦ ράπτου εἶνε ἐξῆ.

Ὁ ράπτης ταράττεται.

— Τί θέλει; ἐρώτᾳ ὁ κύριος Μαρόν.

— Ζητεῖ τὸν πατέρα του.

— Ἄς εἰσέλθῃ.

Ὁ ράπτης θρουβεῖται, ὅταν μάλιστα ὁ υἱὸς του εἰσῆλθεν ἐνδεδυμένος ἱμάτιον ὁμοίου ὕφασματος μὲ τὸ φόρεμα τοῦ κυρίου Μαρόν.

— Τί θέλεις ἐδῶ; ἐρώτᾳ ὁ πατὴρ θυμωμένος.

— Μ' ἔστειλεν ἡ μητέρα νὰ σοῦ φέρω τὸν λογαριασμόν τοῦ κυρίου.

— Δός μοι τὸν καὶ φύγε.

Ἄλλ' ἐν τῷ μεταξύ τούτῳ, ὁ κ. Μαρόν κρατεῖ τὸ παιδίον καὶ βεβαιούται περὶ τῆς ταυτότητος τοῦ ὕφασματος.

— Ἄ! μάστορ, πῶς συμβαίνει τούτο; ὁ ἄλλος ράπτης μου μὲ τὸ ὕφασμα τὸ ὁποῖον τοῦ ἔδωκα δὲν ἠδύνατο νὰ μοὶ κάμῃ ἐν ἐπανωφύριον, σὺ δὲ μὲ τὸ ἴδιον ὕφασμα καὶ τὸ ἐδικόν μου ἔκαμες καὶ εἰς τὸν υἱόν σου ἔκαμες φόρεμα.

— Πιθάνον, Κύριε, ἀπεκρίθη, ὁ ἄλλος ράπτης

νὰ ἔχῃ υἱὸν μεγαλύτερον τοῦ ἐδικοῦ μου.

Ἔχον, διηγεῖται συγγραφεὺς τις, ἕνα θεῖον. Κατόκει, ἄγαμος ὢν, εἰς τὴν ἐξοχὴν, καὶ ἡμῖν ἐπομένως ὁ μόνος αὐτοῦ κληρονόμος, διὰ καὶ ἡμέρας τινὰς τῆς ἀνοίξεως καὶ τοῦ φθινοπώρου ἐπήγαινα κατ' ἔτος ὅπως τῷ προσφέρω τὰ σεβάσματά μου. Ὁ θεὸς μου ἦτον ἄριστος κυνηγός· ἐκυνηγούσαμεν ἀπὸ πρωίας μέχρις ἑσπέρας καὶ ὑπερηδύνατο ὅτι ἐμελλε ν' ἀφήσῃ διάδοχον τοῦ κυνηγετικοῦ του σταδίου.

Τὸ τελευταῖον φθινοπώρον ἀναχωρῶν διὰ τὴν ἐξοχὴν ἐκ Παρισίων παρέκλήθη ὑπὸ τῆς μνηστῆς μου νὰ τῇ πέμψω μίαν ἐκ τῶν παρ' ἐμοῦ φονευθησομένων πέρδικων. Ἢ πέρδιξ τάχιστα ἐπέμφθη, ἀλλὰ δυστυχῶς ἡ μνηστῆ μου εἶχε τὴν ἀεροφορὴν νὰ μὲ εὐχαριστήσῃ δι' ἐπιστολῆς, ἣτις ἠνοίγη κατὰ λάθος παρὰ τοῦ θεοῦ μου. Ἐκτὸς τῶν ἀνορθογραφικῶν τῆς, ἡ ἐπιστολὴ περιεῖχε τὰ ἑξῆς: «Ἐφαγα τὴν πέρδικα μὲ τὰ λάχανα, ἀλλὰ πότε θὰ φάγωμεν οἱ δύο μας καὶ τὸν θεόν; Παρακάλεσέ τον λοιπὸν νὰ μὴ μᾶς κάμῃ νὰ περιμῆνομεν. Δὲν ἀγαπῶ τοὺς δυσκολομασῆτους θεοὺς.» Ὁ θεὸς μου δὲν ἠδύνατο νὰ ποθήσῃ καλλιτέραν εἰδήσιν. Μετὰ ἕξ μῆνας ἀπέθανεν ἀφώνων τὴν παρουσίαν του εἰς τὰ νοσοκομεία. Ἢ πέρδιξ μὲ τὰ λάχανα μοὶ ἐκόστισεν 600 χιλιάδας φράγκα.

Ἐάν ἀληθεύσῃ πάντα ὅσα περὶ σοῦ ἤκουσα, ἔλεγεν ἀστονιμικῶς τις ὑπάλληλος τοῦ Λονδίνου πρὸς κλέπτην τινὰ, πυκνὸν καὶ μέλαν γένειον τρέφοντα, πρέπει νὰ ἔχῃς συνείδησιν μέλαιναν ὡς τὸ γένειόν σου.

Εὐγενέστατε, ἀπεκρίθη ὁ ἔνοχος, εἴαν ἡ συνείδησις μετρήθῃ διὰ τοῦ μέτρου τοῦ γενείου, ὀφείλω νὰ συμπεράνω ὅτι ἡ Ὑμ. Τιμιότης οὐδεμίαν ἔχει συνείδησιν.

Κατὰ τὰς παραμονὰς βουλευτικῶν ἐκλογῶν, ἐν Παρισίοις, ἀνὴρ περιφερόμενος ἐν ταῖς ὁδοῖς καὶ κολλῶν ἐν ταῖς τοίχοις δελτίον συνιστῶν τὴν υποψηφιότητα τοῦ Θεῖρος, ἦλθε καὶ ἐκόλλησεν ἐν εἰς τοὺς τοίχους τῆς οἰκίας αὐτοῦ. Πλήρης ἔργῆς ὁ θυρωρὸς τὸν ὠνείδισεν εἰπὼν «δὲν ἐξέρεις ὅτι εἶνε ἀπηγορευμένον νὰ κολλᾷς ἐδῶ δελτία;» Ἐρωτήσαντος τοῦ ἀνδρὸς μετὰ πολλῆς εἰρωνείας ἀν τῷ ἀπηγορευέτω νὰ κολλήσῃ τὸ ὄνομα τοῦ Θεῖρος εἰς αὐτὴν τὴν οἰκίαν του, ὁ θυρωρὸς ἔμεινεν ἐκπληκτος καὶ ἠπόρει τί νὰ ἀπαντήσῃ, ὅτε ἤκουσεν ἀπὸ τοῦ πρώτου πατώματος φωνὴν, λέγουσαν «Ne m'ôtez pas, ne m'ôtez pas.» Ἦτο ἡ φωνὴ τοῦ οἰκοδεσπότη Θεῖρος.

Κυρία τις ἐκ Βιέννης ἔλεγε τῷ Λόρδῳ Duilloy: «Πόσον ἀσχημα δμιλοῦσι τὰ γαλλικὰ ἐν Λονδίνο!» ἐκεῖνος δὲ ἀπεκρίθη «Κυρία μου, αἰτία τούτου εἶνε, ὅτι οἱ Γάλλοι δὲν εἰσῆλθον δις ἐν Λονδίνο ὅπως ἐν Βιέννῃ.»

Εἰς ἈΝΑΦΩΤΗΝ.